ידיעה, געדענקט די רדיפות אויף אייערע ברידער אין דייטשלאנד

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראשען

היינט 10 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 76	Łódź, Czwartek, 29 marca 1934 r.	צוועלפטער יאהרגאנג	לאדז, דאנערשטאג, י״ג ניסן תרצ״ד	№ 76

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

200 טויזענד פונט פאר די פליטים

קאמפיין פון בריטישען הילפס-פאנד

לאנדאן, 28. (יט״א טעלעגראפיש) ביכטען אין פיערליך געעפענט געווארען די צווייטע קאמפיין פון בריטישען הילפס-פאנד צו זאמלען 200 טויזענד פונט פאר די דייטשע יודען.

לארד רידינג האט געהאלטען די ערעפנונגס-רעדע אין וועלכער ער האט ערקלערט, אז די לאגע אין דייטשלאנד האט זיך ביז איצט נישט געענדערט. רעדנער האט שטארק געלויבט די דערגרייכונגען אין ארץ-ישראל, וואס עס שפילט א גרויסע ראלע פאר די פליטים.

מיט רעדעס זענען אויך ארויסגעטרעטען: ראטשילד, ראבינער הערץ, גאלדסמיד, לארד מעלטשעט און אנדערע.

בעלגישע רעגירונג

קומט צו הילף די סאציאליסטישע קאאפעראטיווען

בריסעל, 28. (ספ. טעל.) די רעגירונג האט באשלאסען נאכצוקומען די בקשה פון דער סאציאליסטישער פארטיי וועלכען קומט צו-הילף די סאציאליסטישע קאאפעראטיווען און ערטיילען זיי 150 מיליאן פראנק, בכדי אפצוראטעווען די קליינע אפשפארונגען פון די ארבייטער.

נישט דערלויבט די גרינדונגס-פערזאמלונג

פון נאציאנאלען ארבייטער-פערבאנד

ירושלים, 28. (יט״א טעלעגראפיש) ווי יט״א דערוואוסט זיך, האט דער תל-אביב׳ער מאגיסטראט נישט דערלויבט די גרינדונגס-קאנפערענץ פון נאציאנאלען ארבייטער-פערבאנד, וואס איז ארגאניזירט פון די רעוויזיאניסטען. די גרינדונגס-קאנפערענץ האט געזאלט פארקומען חול-המועד פסח.

דער תל-אביב׳ער בירגער-מייסטער דיזענהאף האט דעם אפזאג מאטיווירט דערמיט, וואס צוליב דער אויסשטעלונג אין תל-אביב, קענען קיין שום פערזאמלונגען נישט דערלויבט ווערען.

„מאנטשעסטער גארדען"

וועגען דעם איצטיגען מצב פון די פוילישע פינאנצען

לאנדאן, 28. (ספ. טעל.) „מאנטשעסטער גארדען" רעדט היינט ארום אויף א זאכליכען אופן דעם מצב פון די פוילישע פינאנצען.

די צייטונג שטעלט פעסט, אז פוילען שטעלט מיט זיך פאר, בלי שום ספק, דאס פולקומענסטע בילד פון דער ארטאדאקסישער פינאנץ-מעטאדע, וועלכע ווערט ריגאריסטיש אנגעווענדעט פאר׳ן פרייז פון די שווערסטע ווירטשאפטליכע קרבנות.

פריהשטיק אין לאנדאן

לכבוד דעם וויצע-פינאנץ-מיניסטער אדאם קאץ

לאנדאן, 28. (ספ. טעל.) דער אונטערשטאטס סעקרעטאר פאר׳ן אויסער׳ן-האנדעל קאלוויל האט היינט, אין נאמען פון דער ענגלישער רעגירונג ארויסגעגעבען א פריהשטיק לכבוד דעם פוילישען וויצע-פינאנץ-מיניסטער ה׳ אדאם קאץ.

לעאן וויטשולקאווסקי

בעקומען דעם פריז פון בילדונגס-מיניסטעריום

ווארשא, 28 (טעלעפאניש)

אויף דער היינטיגער זיצונג פון זשורי איז בעשטימט געווארען צו געבען דעם פריז פון בילדונגס-מיניסטעריום פאר פלאסטישער קונסט דעם בעריהמטען קונסטמאלער לעאן וויטשולקאווסקי.

בלוטיגע וואהלען

ניו-יארק, 28 (ספ. טעל.)

בעת די נעכטיגע וואהלען פון א בירגער-מייסטער אין קענזאס-סיטי זענען פארגעקומען בלוטיגע אומרוהען, בעת וועלכע 2 פערזאן זענען דער׳הרגעט און א סך זענען פערוואונדעט געווארען.

די ענגלישע עסקאדרע אין ליווארנא

ליווארנא, 28. (ספ. טעל.) אהער איז אנגעקומען די ענגלישע קריגס-עסקאדרע אונטער דער אנפיהרונג פונ׳ם קאנטר-אדמיראל טאמינגהעם.

די עסקאדרע בעשטייט פון דעם קרייצער „קאנטערבורי" און 8 קאנטר-טארפעדא-שיפען.

דער מארגענדיגער ערב-פסח-נומער

פון דער צייטונג אין לאדז

„נייער פאלקסבלאט"

דער היי-יאהריגער ערב-פסח-נומער פון „נייעם פאלקסבלאט", וואס וועט ערשיינען אין א פיל פערגרעסערטער אויפלאגע וועט זיין אין יעדער הינזיכט סענסאציאנעל און אקטועל.

דער ערב-פסח-נומער וועט ענטהאלטען א שפע פון פובליציסטישען און ליטערארישען יום-טוב-מאטעריאל, א שלל פון הומאר, און ער וועט ברייננגען דעם אמת׳ן עונג יום-טוב אין יעדער יודישער שטוב.

דער ספעציעלער „פסח-קונדס" פון אב—נעק, וואס וועט געדרוקט ווערען אלס א בעזונדערע ביילאגע צום ערב יום-טוב-נומער פון „נייעם פאלקסבלאט" וועט זיין א פרייד און נחת פאר אלע בני-חורין.

די אפטיילונג „פאר אונזערע קינדער" אין דעם ערב יום-טוב-נומער וועט זיין א שעהנע מתנה פאר אונזערע טייערע קינדערלעך צום פריידיגען פריהלינגס-יום-טוב.

אנאנסען

צום מארגענדיגען ערב-פסח-נומער ווערען שוין אנגענומען אין דער אדמיניסטראציע פון „נייעם פאלקסבלאט" פיעטריקאווער 21, טעל. 224-71.

מ׳בעט וואס פריהער אויפצוגעבען די אנאנסען.

נאך ניט געפונען די 3 טראגיש-פערברענטע

וויטערדיגע ידיעות פון דער שרעקליכער פאבריק-שרפה אויף ציגעל-גאס 66

די ארבייט אויף די חורבות. — וואס עס דערצעהלען צוויי אפגעראטעוועטע ארבייטער. — ווי אזוי איז אומגעקומען יהושע אייזיק לייבאוויטש. — די פלאג פון פערקראטעוועטע פענסטער. — מען דערקענט נישט ווער עס איז דער געפונענער שטיק-קערפער. — א וויכטיגע אויפקלערונג פון הרב שמחה טרייסטמאן. — א הילף-אקציע לטובת דער אלמנה און 5 יתומים פון אומגעקומענעם לייבאוויטש

אין ענין פון דער מורא׳דיגער שרפה, אויף ציגעל-גאס 66 דערוויסט מען זיך כסדר נייע פרטים. וועלכע פערגרעסערען נאך דעם רושם, וועלכעס דאס אומגליק האט געמאכט אויף דער גאנצער לאדזער בעפעלקערונג.

די שאכטיק פון די פייערלעשער

אין די לעצטע צוויי טעג איז געווען צו לאזען אז די חורבות זאלען זיך אליין אויסברענען ביזן סוף, ווייל וועגען עפעס אפראטעווען, האט דאך, פערשטייט זיך נישט געקענט זיין קיין שום רייד.

אין הסכם מיט די פעראָרדנונגען פון דער עהערנעכטיגער אויסערגעווענליכע קאמיסיע, איז א ספעציעלער שטאב פון פופציג ארבייטער אונטער דער אנפיהרונג פון איבזש. פוקס, צוגעטרעטען

אפצוריינינגען די חורבות, זוכענדיג די טויטע קערפערס פון די, וועלכע זענען אומגעקומען בעת דער שרפה

די הויכע ארבייטען טרעפען אן אויף ערנסטע שוועריגקייטען, ווייל צווישען דעם גרויז געפינט זיך א מאסע אנגעגליהטע אייזען פון די מאשינען וועלכעס מ׳קאן נישט אנריהרען.

אין די דאזיגע חורבות דארפען זיך, ווי בעקאנט געפינען די טויטע קערפערס פון לייבאוויטשען און די צוויי ארבייטעריננעס, ס׳איז אויך נישט אויסגעשלאסען אז די טויטע קערפערס געפינען זיך אין דיי-טיגען טרעפען-הויז וועלכעס האט אין דער הויך א וואסער-רעזערוואר, מ׳קען אבער אהין נישט צוקומען ווייל דער ערשטער און צווייטער שטאק פון דעם דאזיגען טרעפען-הויז האבען זיך שוין איינגעריסען און די איבערשטע שטאקען ליגען פשוט אויף די חורבות. אויך דראהען איינצופאלען די זייטיגע ווענד, וועלכע זענען ביז איצט שטעהען געבליבען.

די ארבייטען ווערען דערביי געפיהרט אין דער ריכטונג צו פערזיכערען קודם כל פון נייע קאטאסטראפעס און ערשט דאן וועט מען קענען אנהויבען די אייגענטליכע זוכונגען וועלכע דארפען געבען דעם געווינשטען רעזולטאט.

פון דעם איז געדרונגען, אז

מ׳קען זיך נישט ריכטען אזוי-שנעל צו געפונען די טויטע קערפערס

אויסער אז עס וועט געשעהען עפעס א צופאל. פון דער צווייטער זייט אבער ווערט ארויסגעזאגט די השערה, אז די קערפערס, צוזאמען מיט די ביינער האבען געקענט פערברענט ווערען אויף אש, אויב זיי האבען זיך געפינען אין מיטען פון דעם פייער, וועלכעס האט געבושעוועט אזוי, אז מ׳וועט נישט געפינען אפילו קיין רעשטלעך פון די אומגעקומענע.

די מאכט פיהרט אן ענערגישע אויספארשונג כדי צו דערגעהען

די ווירקליכע סבות פון דער שרפה

ווי אויך כדי פעסטצושטעלען אין וואס פארא מאס די באכלעסיגקייט פון די פאבריקס-אדמיניסטראציע האט מיטגעהאלפען צו דער קאטאסטראפע. די שולדיגע וועלען צוגעצויגען ווערען צו פעראנטווארטליכקייט.

די אויסערגעווענליכע קאמיסיע האט

אויסגעהערט א גאנצע רייה ארבייטער

וועלכע האבען זיך געפינען אין דער פאבריק בעת׳ן אויסברוך פון דער שרפה. צווישען אנדערע זענען אויך אויסגעהערט געווארען די ארבייטער פון דער פאבריק פון די ברידער יאסקאוויטש — ווייבערג און וואוידיסלאווסקי.

די דאזיגע צוויי ארבייטער האבען געשילדערט פאר דער קאמיסיע די מאמענטען ווען די ווארשטאטען אין יאסקאוויטשעס פאבריק זענען געווען אין פולען גאנג בעת די צוויי אונטערשטע שטאקען האבען שוין געברענט.

ווען די ארבייטער פון דער פאבריק האבען בא-מערקט די פלאמען האבען זיי זיך גענומען ענטלויפען צו די רעזערוו-אויסגאנג, ווייל דער הויפט-אויסגאנג מיט די אייזערנע טרעפען איז געווען ארומגענומען מיט פלאמען. די דרייסטע זענען נאך אראפ

(ווייטער זעה 5-טע זייט)

באראהאפט און געשמאק! כשר און ביליג!
די פון לאנג-בעוואוסטע פירמע
„BEKA“
לאדז, פילסודסקיעגא 31, טעל. 228-49
וועלכע איז בעקאנט איבעראל מיט איהרע אריגינעלע און בעסטע ארטיקלען האט געעפענט א פאבריק פון שאקאלאד, קארמעלען און צוקערוואַרג
די איינריכטונגען ענטשפרעכען די לעצטע טעכניק און היגיענע; די מאשינעריע, וועלכע פערפערטיגט די אויסארבייטונגען פון פיינסטען מין; די מייסטער-ספעציאליסטען, וועלכע ארבייטען לויט'ן נייעסטען סיסטעם, און די רויה-מאטעריאלען, וועלכע ווערען צוזאמענגעשטעלט פון בעסטען קוואליטעט, דאס אלץ גאראנטירט, אז „בעקא“-שאקאלאד איז די פיינסטע און בעסטע. „בעקא“-שאקאלאד ווערט אויך פערפערטיגט דורך אויסשליסליך יודישע הענד, פון אויסשליסליך כשר'ע רויה-מאטעריאלען און איז דאדורך
כשר לפסח אהן שום חשש
הורטאוויניקעס דארפען זיך ווענדען אויפ'ן אדרעס:
Fabryka Czekolady i Cukrów „BEKA“ Łódź, ul. Śródmiejska 37. SKŁAD FABRYCZNY ul. Piłsudskiego 31, tel. 228-49.

וואו בעקומט מען
שפריט לפסח
שליוואוויץ
1.50 זל. אקווארט
צמוקים
אלע סארטען
ווייך און מעהד
2.60 זל. א באטשינקע אלטער אונגאר-וויין
ביי: מענדיל בארנשטיין
לאדז, 30 נאוואמיעסקא 30
טעלעפאן 210-58.

ועד הרבנים
לעדת ווארשא
גרזיבאווסקא 26/28.

הכשר

לראי' ביד הפירמא „פלוטאס“ „PLUTOS“
בית חרשת לעשיית מיני **שאקאלאדא** ושאר „**מיני מתיקה**“
וגם בית החבישה לעלי **טהליא**, איך שכל התעשיי' נעשה
בהשגחה מעולה במשגיח מיוחד קבוע שתהי' הכל ביתרון הכשר
בלי שום חשש תערובות חימוץ כלל וכל הכלים נכשרו כדין
לכן יכולים כל אחבנ"י לסמוך על הפירמא הנ"ל
ולאכול כל המיני שאקאלאדא ושאר מתיקה
שתהי' עליהם עטיקעטא **כשר לפסח** בלי שום חשש
ופקפוק כלל.

באעה"ח ג' אדר תרצ"ד פה ווארשא.

מקום החותם		מקום החותם
הרב יעקב זילבערשטיין פראגא-ווארשא חבר ועד הרבנים לעדת ווארשא	הרב שלמה דוד כהנה הרב יעקב זילבערשטיין	הרב שלמה דוד כהנה ווארשא, גענשא 17.

ווארנונג פון ראבינאט.

צוליב דעם, וואס ס'ווערט פערקויפט אזוי-גערופענער

א ראמאטישער טיי (AROMATYCZNA)

וועלכער איז פערפומירט און איז ממילא חמצ'דיג, דארף יעדער יוד נזהר זיין צו קויפען טיי אויף פסח נאר ביי פעראנטווארטליכע מענשען, וועלכע גאראנטירען, אז דער געקויפטער טיי איז לגמרי ריין, אהן שום געקינצעלטען גערוך'

ועד הרבנים לעדת לאדז.

י"ב ניסן, צ"ר.

שלאסעריי-ארבייטען,
ווי אויך אויפאנגענישע שווייסונגען, מעטאל-בעארבעטונגען, מא-שינען-טיילען
פיהרט אויס ביליג
J. REDER, Łódź
קאנסטאנטינער 11/13

כעמיש-באקטעריאלאגישער לאבאראטאריום
מ. שאץ
לאדז, פעטריקאווער 37.
פיהרט אדורך זעמטליכע ערצטליכע אנאליזען פון אורין, בלוט, פלעגמע, א.א

הננו משתתפים בצערו הגדול
של חברנו
ויל מנחם
במות עליו אמו
חיה מרים ז"ל
בפנין הארץ תמצא נחומים!
הועד של החלוץ
הכלל ציוני בלודז.

כרמל
פסח צום טיש נוצט יעדער יוד
נישט קיין רוסישען, פראנצויזישען
און אונגארישען וויין
נייל כשר, אידיש און געשמאק
איז נאר באראן ראטשילד'ס „כרמל“-וויין.

א בשורה טובה פאר דער לאדזער יודישער בעפעלקערונג!
די בעוואוסטע וויין-פאבריק פון
מ. ליפסקער, ציגעל-גאס 5
טעל. 190-46
האט צוליב'ן קריזיס פערקלענערט די פרייזען און פערקויפט
א גוטע פלאש ריינעם ראדזינען-וויין
כשר לפסח"ג א קווארט 1.50 זל. א באטשינקע 0.6 1.10 זל.
ווי אויך א קווארט מאסטש ראדזינקאווער
א קווארט 1.80 זל., א באטשינקע 1.35 זל.
ווי אויך פון פערשידענע וויינען, ליקערען, קאניאקען, שפריט שליפאוויץ, מעהד כשר לפסח, **כרמל-וויין** צו מערקלע-נערטע פרייזען, ווי אויך בעוואוסטער אונגאר-וויין פון דער פירמע
י. מ. גוטער א קווארט —.6 זל., א באטשינקע —.4 זל.
אויף פערלאנג פון די ג' קונדען ווערען די בעשטעלונגען אפגעשיקט אהיים.
מיט אכטונג **מ. ליפסקער**
ציגעל-גאס 5, טעל. 190 46.
כשר לחג הפסח!

נאך לאנגע און שווערע ליידען איז געשטארבען אין עלטער פון 63 יאהר מיין ליבער מאן, אונזער טייערער פאטער, שוויגערפאטער, גרויספאטער, ברודער, שוואגער און פעטער
נ"ע ישראל יחיאל
ב"ר ירחמיאל ז"ל
לובקא
געבוירען אין כמיעלניק)
די לוי' קומט פאר היינט, דאנערשטאג, 12 א זייגער בייטאג פון ראדאגאשטשער שפיטאל, וועגען וואס עס טיילען מיט
די טיפטרויערנדע פאמיליע

א רוף צו דער יודישער בעפעלקערונג אין לאדז

וועגען די ליכט מיט די עטיקעטען פון „קרן-התורה“!

דערמיט מאכען מיר בעקאנט, אז מיר האבען איבערגענומען די גרויסע לאדזער ליכט-פאבריק פון דער פירמע „ווידאווסקי“, לאדז, פאדזשעטשנא 31, טעל. 146-02, אויסצוארבייטען סטעארין און געשיטע פאראפין-ליכט מיט די עטיקעטען פון „קרן-התורה“ אויף לאדז און לאדזער וואיעוואדזטווע.

די פערדינסטען זענען בעשטימט צו אונטערשטיצען פאר די מוסדות התורה וועלכע ראנגלען זיך מיט די לעצטע כוחות.

יודען! קויפט נאר די קרן-התורה-ליכט מיט דעם בלויען עטיקעט ווי אויך די געשיטע פאראפין-ליכט מיט דעם פאטענטירטען בלויען קבייטעל!

שטיצט די מוסדות התורה און קויפט אלע ווי איינער נאר די קרן-התורה-ליכט, וועלכע זענען די בעסטע און קאסטען נישט טייערער!

מיט אכטונג

ועד החינוך לודז

אגענטען ווערען געווינשען.

לחבר קבוצתנו מנחם ויל
הננו מביעים את רגשי השתתפותנו
בצערו הגדול במות עליו אמו
חיה מרים ז"ל
בעבודתך לטובת עמנו וארצנו
תמצא נחומים.
הבוצת „שלהבת“
ע"י החלוץ הכלל ציוני בלודז

כשר גוט און ביליג!!!
כשר גוט און ביליג!!!
דאס בעקאנטע
לאנגיעהריגע ווייך-געשעפט
ע. שיקיער
פריש רעארגאניזירט דורך אינה.
ישראל שיקיער
לאדז, פולנאצנא 1, טעל. 107-84
עמפפעהלט צו חג הפסח הבע"ל אלע ארט
געטראנקען אין בעסטער קוואליטעט
צו זעהר צוגענגליכע פרייזען.
כשר גוט און ביליג!!!
כשר גוט און ביליג!!!

פראפאגירט נישט-אנגריפס-אפמאך

צווישען סאוויעט-רוסלאנד, לעטלאנד, ליטע און עסטלאנד

מאסקווע, 28. (ספ. טעל.) די קארעספאנדענטען פון דער אויסלענדישער פרעסע אין מאסקווע האבען בעקומען פאלגענדען קאמוניקאט: די ראטען-רעגירונג האט פראפאגירט די רעגירונג פון לעטלאנד, ליטע און עסטלאנד צו פראלאנגירען אויף 10 יאהר די יעצטיגע נישט-אגרעסיע-פאקטען און די אפמאכען וועגען א פרידליכען פארלעגען די קאנפליקטען.

פון די אנגערופענע רעגירונגען זענען די דערהאלטען געוואָרען פאזיטיווע ענטפערס.

דאָס צוזאָגשטעלען די נאָכשפרעכענדע אקטען וועט פארקומען אין דער נאָהענטסטער צוקונפט.

מ'זאל האבען ארויסגע'גנב'עט

די טרומנע פון סטאווויסקי'ן מיט'ן טויטען קערפער

פאריז, 28. (ספ. טעל.) מחמת די אומאויפהערליכע סיורפריזען, וואס עס שטעלט צו די אויספאָרשונג אין דער סטאווויסקי-אפערע, נאָטירט איינע פון די צייטונגען א סענסאציאנעלען קלאנג מכוח דעם, אז עס איז פארשוואונדען געוואָרען די טרומנע מיט'ן טויטען קערפער פון סטאווויסקי'ן.

דער טויטער קערפער איז געווען בעגראבען אויפ'ן צווינטער אין שאמא, און פון דארטען האט מען איהם איבערגעפיהרט מיט דער באהן קיין פאריז, וואו מען האט איהם אפגעשטעלט אין דעם פאטאלאגישען אינסטיטוט, וואו ער דארף אויף דאס ביי געפלמעסט ווערען.

פאליציי האט אבער בעקומען אנגאבען, אז אין זונטאג איז סטאווויסקי'ס טרומנע ארויסגעגנבעט געוואָרען, און אויף איהר ארט האט מען אונטערגעשטעלט אנ'אנדערע.

רעגירונגס-פאליטיק אין א"י

איז א דרוק אויף יודען צו בעשעפטיגען אראבישע ארבייטער

ירושלים, 28. (יט"א טעלעגראפיש) אויף דער נעכטיגער זיצונג פון אקציאנס-קאמיטעט איז פארטגעזעצט געוואָרען די דעבאטע איבער די האליטישע רעפעראטען.

די זיצונג איז געעפענט געוואָרען פון הרב בערלין, וועלכער האט אין נאמען פון דער „מזרחי" פראקציע געפאָדערט צו בערוקזיכטיגען די „מזרחי"-פאָדערונגען.

ירושלים, 28. (יט"א טעלעגראפיש) אויף דער היינטיגער גענעראל-דעבאטע האט טשערטאק אפגעגעבען אנ'ערקלערונג אין וועלכער ער האט פעסטגעשטעלט, אז די רעגירונגס-פאליטיק קומט בער-צייכענען ווערען אלס דרוק אויף יודען צו בעשעפטיגען אראבישע ארבייטער. דער רעדנער האט אויך געווארענט אויף דער געפאהר פון גרויסען קאפיטאל-צופלוס און קליינעם ארבייטער-צופלוס.

מאסינזאהן האט אנגעפרעגט, פארוואס די ציוניסטישע עקזעקוטיווע האט נישט געזאגט דעם אמת וועגען דער פערערגערטער האלטונג פון דער ענגלישער רעגירונג צו דער ציוניסטישער ליידונג.

גרויס פאראיבטערטערונג איז דא צום קאנגרעס געריכט, וואו ס'דארף בעטראכט ווער'ען די אנקלאגע געגען די רעוויזיאניסטען.

* * *

הילף-אקציע פאר די „תרבות"-

שולען אין פוילען

אונטערגענומען פון די פוילישע יודען אין ארץ-ישראל

ירושלים, 28. (יט"א טעלעגראפיש) אלס ענטפער אויף דעם אפעל פון די „תרבות"-שולען אין פוילען, וועלכע געפינען זיך אין א שווערען פינאנציעלען מצב, איז דער פערבאנד פון די פוילישע יודען אין ארץ ישראל צוגעטרעטען צו א הילף-אקציע פאר די „תרבות"-שולען אין פוילען.

אין נעכטיגען בעריכט פון דער סעסיע פון אקצ. קאמיטעט איז אין בעריכט פון אליעזר קאפלאן אריינגעפאלען א טעות. ס'דארף זיין, אז די איצטיגע ליידונג האט איבערגענומען פון דער עקזעקוטיווע א דעפיציט פון א האלבען מיליאן פונט.

מארשאל פילסודסקי פארט נישט היין אויסלאנד

ווארשא, 28. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) אין די דיפלאמאטישע קרייזען האלט מען, אז די חברה מארשאל פילסודסקי האט זיך, טראץ דעם צורעדען פון דער נאהענטסטער סביבה זייער, אפגעזאגט פון דעם געדאנק צו מאכען אנ'אויסלאנד-רייזע.

אונגאר-וויין זעהר ביליג!

כשר לחג הפסח!

ווילט איהר האבען אנ'עונג יום-טוב, זאלט איהר קויפען אונגאר-וויין פון דער פירמע

„Złote Grono"

אינה.: גוטער און לעווינסאן, פריהער: י. מ. גוטמער.

19 נאוואמיעסקא 19

נומער 60 זיס האלב געצערט און געצערט 4 זל. א ליטער

אונגאר-וויין " 2.20 זל. ½ ליטער

אויך פערשידענע אלטע אונגאר-וויינען מיט זעהר ביליגע פרייזען און פערשידענע צמוקים-וויינען פון אייגענער אויסארבייטונג צו זעהר ביליגע פרייזען.

צמוקים אהן אלקאהאל א בוטעל 1.50 זל.

" " " א באטשינקע 1.10 זל

צוליב דער בעקוועמליכקייט פון דער ג. קונדשאפט, מאכן מיר בעקאנט די געשעפטען, וואו מ'בעקומט אונזערע וויינען צו דיזעלבע פרייזן:

Sz. Karo, Piotrkowska 23	M. Fogelman, Cegielniana 10
I Belchatowski, Narutowicza 31	M, Szajbe, Pomorska 41a
M. Landau, Zgierska 64.	I, Zylberman, Zgierska 36
H. Grundman " 10	I. Zylberman, Kilińskiego 56
E. M. Sawicki, Brzezińska 21	M. Rotholc, Pl. Rejmonta 2
Rubinsztajn, Południowa 34	A. Fajgenbaum, Cegielniana 35
Herc, Kilińskiego 46	Szczycki Zielona 2
A. Rotenberg, Łagiew. 7 (Krell)	Sz. Sztrosman, Główna 63
Działowski, Kilińskiego 33	Ch. Blankiet " 69

ווי אויך בעקומט מען ביי מיין שוויגערזאהן משה ליפסקער, צעגעלניאנא 5 אלע סארטן אונגאר-וויינען מיט דיזעלבע פרייזען.

אונגאר-וויין זעהר ביליג

כשר לחג הפסה!

מיר מאכען בעקאנט דער יודישער בעפעלקערונג פון לאדז און אומגעגענד, אז ביי מיר איז די הויפט-פערקויפס-שטעלע פון די

ווארשעווער וויין-פירמען

שולדעבריי ז, פראנציסקאנער 11

און א. ב. ליבערמאן, פראנציסקאנער 19

אלעס געניי צו פאבריק-פרייזען. די בעסטע סארט רייגעם

אונגאר-וויין 5 זל. א ליטער

ווי אויך נאך פערשידענע וויינען זעהר ביליג, זאווי כרמל-וויין, שפירט, ליקערען, שליוואוויץ אלעס כשר לחג הפסח

מיט אכטונג גוטמאן לאדז, פל. וואלנאשטשי 11 טעלעפאן 158-20

בעמערקונג: צוליב דער בעקוועמליכקייט פון דער ג' קונדשאפט, איז מיין געשעפט אפען ביז 2 א זייגער ביינאכט.

צו דער חתונה פון אונזער ג' קאלעגע

רעאן סטריקאווסקי

מיט פריילין עדא שאמאן

גראטולירען הערצליך

סטארשי א. רונדשטיין

מ. שייניאק

ח. ראפאפארט

מ. מיימאן

ש. מ. בראטבערג

יין כשר לפסח

ווער עס וויל ביים פסח-טיש האבען הנאה פון אמת'ן גוטען וויין איז נאר דער בעוואוסטער וויין און מעהד פון דער פירמע

„פראגרעס"

וועלכע איז בעקאנט איבעראל מיט איהרע גוטע וויינען און מעהד.

וויין און מעהד-פאבריק פירמע „פראגרעס"

אלטער מארק 2, טעל. 184-82

אינהאבער זלמן גוטמער.

הורט-פערקויף: נור אין דער פאבריק אלטער מארק 2 אין הויף

איינצעל-פערקויף: אין וויינהאנדלונג פירמע „פראגרעס" אלטער מארק 1, טעל. 184-82.

אין וויינהאנדלונג פולווערמאכער, גרינער מארק 6, טעל. 150-78

און ס. רעדלוס, זאקאנטנא 15.

אונגער-וויין זעהר ביליג

צום פסח-טיש רעקאמענדירען מיר דעם בעוואוסטען

ריינעם אונגער-וויין № 70

כשר לפסח

צו רעקלאמע-פרייזען

אויך פערשידענע ראזינען-וויין, מעהד

כרמל-וויין, שפריט און שליוואוויץ כשר לפסח

צו קאנקורענץ-פרייזען

ליפעל אלטער מארק 8

עקזיסטירט פון 1896

מודעה לאפרושי מאיסורא

בכלל האט יעדער מחלל שבת נישט קיין שום נאמנות אויף כשרות, בפרט די פירמע „ארקאדיא" פון פ. ראזענשטיין וואס די אגודת הרבנים האט איהם מתי"ה געווען און ער פאלגט נישט. און די פירמע „פלונשאם", וואס אין זייערע געשעפטען קומט פאר חילול שבת, דעריבער ווער עס היט זיך פון מאכלות אסורות, טאר קיינמאל נישט נוצען פון זייערע שאקאלאדעס, צוקערלעך, צוקערווארג און זאפטען, בפרט אויף פסח, וואס חמץ בפסח במשהו און עס איז א איסור כרת ר"ל. פארינען פסח איז אין א פירמע פון מחלל שבת פערקויפט געווארען וואפליס, וועלכעס עס איז חמץ גמור. מרויך יעדער יוד שטרענג אנצוזאגען זיין הויזגעזונד זיך אפצוהיטען פון אזעלכע פירמעס.

שומרי ומזהירי שבת

עם ועד הרבנים בראש פה לאדז.

1226

פאר גארד,

בישומעריע

און לאמבארד-סוויטעס צאהלט די העכסטע פרייזען

איזידאר פיאלקא

פיעטריקאווער 7.

מזל-טוב ווינש איך דעם ה' יאסעל נאמבערג און פרוי צום געבורט פון אייער נייגעבוירען זוהנעלע. איך ווינש אייך לייכטע ערציהונג.

עקיבה גרינבוים

שרייבען שעהן און שנעל

לערנט אויס דער בעוואוסטער קאליגראף ל. בערמאן

אין 15 לעקציעס. די ערגסטע צובראכענע האנדשריפטען ווערט אויסגעבעסערט אויף דער שענסטער ביוראווע שריפט, אויך ווערט אויסגעלערנט צום שרייבען א יודישען בריף אין 20 טעג, אפילו דעם וואס קאן גארנישט שרייבען.

זאוואדזקא 19, פראנט, 1-טער שט.

די מאשין-מצות

פון דער מעכאנישער בעקעריי ביי דער בעוואוסטער צוקערניע

ב. וויינבערג

38 פיעטריקאווער 38

טעלעפאן 143-82

מאכט בעקאנט דער ג' קונדשאפט, אז צוליב די קאלאסאלע בעשטעלונגען ווערט געבעטען וואס פריהער צו קומען נאך מצות, כדי אזוי-ארום צו קענען לויט'ן וואונש צופרידענשטעלען

קאנקורענץ-פרייזען!

בעמערקונג: די מצות און מצה-מעהל זענען געפאקט און פערזיגעלט מיט אונזער פירמע

ווי אויך שוין צו בעקומען

יום-טוב'דיג מאקאראן.

דעם טיפסטען ביילייד דריקן מיר אויס אונזערע פריינד

חיים לעווקאוויטש און פרוי

צוליב'ן טויט פון זייער ליבע טאכטער

שיינדל גיטל נ"ע

זמט געטרייסט מיט די טראדיציאנעלע ווערטער: המקום ינחם אתכם בתוך שארי אבלי ציון וירושלים.

לייזער זארזשעווסקי און פרוי

מיין טיפען ביילייד דריק איך אויס מיין בעסטען פריינד משה ראדאמסקי, צוליב'ן טויט פון זיין אונפערגעסליכע

פרוי און מוטער ע"ה

זייט געטרייסט מיט די ווערטער: המקום ינחם אתכם בתוך שארי אבלי ציון וירושלים.

פישעל פינק.

Uwaga!

Polecam Sz. P. P. swój pierwszorzędny

Zakład fryzjerski

damski i męski,

który prowadzę pod hasłem

Czysto, dobrze i tanio.

Ceny rewelacyjnie niskie.

Proszę przyjść i przekonać się

Piotrkowska 17 w podwórzu.

Z poważaniem E. PIĘKNIEWSKI.

צוליב'ן טויט פון אונזער מוהמע

נ"ע חי' וויל

מרים

דריקען מיר אויס דער פעריתום'טער פאמיליע אונזער אויפריכטיגסטען מיטגעפיהל.

אבנר וויל און פאמיליע

מ. ל. רייך און פאמיליע.

דעם טיפסטען מיטגעפיהל דריקען מיר אויס אונזער שוועסטער און שוואגער דבורה און מיכאל מידלאק צוליב'ן גרויסען אומגליק, וואס האט אייך געטראפען מיט'ן פריהצייטיגען טויט פון אייער היס-געליבטען זוהן

אדעק

זייט געטרייסט.

פאמיליע קויאווסקי און משה שווארצבערג

לאדז 29 מערץ 1934 „נייער פאלקסבלאט“ לאדז, 29 מערץ 1934

יודישער וועלט-קאנגרעס

וועט פערטיידיגען די יודישע רעכט אין אינטערנאציאנאלען פערנעהם

וואָס איהר זאָלט הייבט צו טאָן א פּרעג טון ביי יעהן: צי דאַרף מען באָיקאָטירען דייטשלאַנד? וועלען אייך אַלע בפה אחד ענטפערען, אַפילו סקעפּטיקער, וועלכע זענען נישט מגזם די רעזולטאַטען פון יודישען באָיקאָט: אַז עס וואָלט געווען נישט בלויז א פּאָליטישער פעהלער, נאָר אויך א נאַציאָנאַל פערברעכען אויב יודען זאָלען צוליב פערשידענע סיבות אָפּשטעלען דעם באָיקאָט.

פון דער אַנדערער זייט וועלען אָבער יודישע פּאַטריאָטען מוזען קאָנסטאַטירען מיט א ווייטאָג: אין האַרצען אַז נישט אַלצדינג גייט אַן כשורה אין דער יודישער באָיקאָט-בעוועגונג, אַז די האָט נישט בעקומען דעם שוואונג, דעם פערנעהם, וואָס זאָל זיין צוגעפּאַסט צו דער רעע הגזירה, צו דער גרויס און צום שלעכטס פון דער היטלעריסטישער גזירה.

אויב היטלער איז אַרויס אין מלחמה קעגען דעם „אינטערנאַציאָנאַלען יודענטום“ האָט אָבער נישט דאָס אַלוועלטליכע יודענטום און נישט קיין יודישע וועלט ארגאַניזאַציע אָפּגעענטפערט מיט א קאָנטר-אַטאַקע אין פערשידענע לענדער האָט יעדער יודישער קיבוץ פאַר זיך אַליין געמאַכט שבת, דעמאָנסטרירט און אָרגאַניזירט דעם באָיקאָט. אין אונזער לידען, אין די אויגען פון אונזערע שונאים — זענען מיר געווים א וועלט-יודענטום; און אונזער פערטיידיגונגס-קאַמף זענען מיר שטענדיג פּאַרטיזאַנער, איש לאהליך ישראל, אָהן א צענטראַלען בעהעפט, אָהן א סטראַטעגישען פּלאַן.

דערינבער איז נישטאָ וואָס צו חידושן זיך, אַז די ערשטע באָיקאָט-התלהבות איז מיט דער צייט אָפּגעשוואַכט געוואָרען, איצטער קענען מיר בשום אופן נישט זאָגען, אַז אַלע יודישע קיבוצים טוען ווייער חוב אינגאַנצען. נישטאָ דער צענטער, וואָס זאָל געבען די געהעריגע אָנווייזונגען, נישטאָ דאָס צענטראַל-פייער וואָס זאָל אויפמונטערן, און עהר אָפט בלאַנדזשען פערשידענע יודישע קיבוצים און ווייסען נישט, וואָס עס טוט זיך מיט דעם באָיקאָט-בעוועגונג אין וועלט-פערנעהם. איז דאָך קלאָר פאַר יעדען בר-דעת אַז אויב אַרויסשפּראַצען האָט געקענט דער באָיקאָט פון די אייבציגע יודישע קיבוצים האָט ער אָבער ווייטער אָהן א צענטראַלער פיהרונג דייגער קראַפט נישט געקענט אָנהאַלטען. די ערשטע גרויסע באָיקאָט-כוואַליע האָט געמוזט צוריקפאַלען, ווייל עס האָט געפעהלט דאָס אָרגאַניזירטע וועלט-יודענטום, וואָס וואָלט איהר געקענט מאַכען שטאַנדהאַפטיג און פערוואַנדלען מיט סיסטעמאַטישקייט אין א מוראַדיגער ווירקענדיגע קראַפט.

אַלע פּרובען וואָס זענען ביז איצט געמאַכט געוואָרען אויף צו צענטראַליזירען די באָיקאָט-בעוועגונג, האָבען זיך נישט איינגעגעבען, ווייל זיי זענען געמאַכט געוואָרען מיט דילעטאַנטישע מיטלען. נאָר א יודישער וועלט-קאָנגרעס, געקליבען אויפ'ן יסוד פון דעמאָקראַטישע וואַהלען, וועט זיין בכוח צו שאַפען דעם צענטראַלען אויטאָריטעט, וואָס די באָיקאָט-בעוועגונג בענויטיגט זיך אין איהם אַזוי שטאַרק.

עס וואָלט אָבער געווען א טעות צו מיינען, אַז דער יודישער וועלט-קאָנגרעס האָט פאַר זיך נאָר א ריין-נעגאַטיווע אויפגאַבע — אָרגאַניזירען די יודישע זעלבסטפערטיידיגונג אין קאַמף קעגען היטלער-דייטשלאַנד.

אויך די פראַגע וועגען ערנסטער און ראַדיקאַלער הילף פאַר די קרבנות פונ'ם היטלער-רעזשים דאַרף אַרויפגעבראַכט ווערען אויפ'ן סדר היום פונ'ם וועלט-קאָנגרעס, אויך אין דעם פּרט קען א צענטראַלע יודישע אינסטיטוציע, וואָס אַרבייט אונטער'ן קאָנטראָל פון דער יודישער עפענטליכע מיינונג, א סך אויפטון, ביי יודישע הילפס-אַקציעס פלעגט מען אַמאָליגע צייטען מוזען פּאַקען און מאָלען, ביז מען פלעגט אַנטאַפּען יענע מיבים הילף — גיכע און אויפבויענדיגע — וואָס זענען צוגעפּאַסט פאַר דער לאַגע פון אונזערע ברידער-מאַרטירער. איצטער האָבען שוין יודישע טוער פון פערשידענע לענדער א גרויסע געניטקייט אין אָרגאַניזירען הילפס-אַקציעס, און א צוזאַמענפאַהר פון טוער מיט'ן געהעריגען מיינונגס-אויסטויש וואָלט אָהן ספק געקאָנט לכתחילה אַוועקשטעלען די הילפס-אַקציע פאַר די דייטשע יודען אויף א געהעריגען יסוד.

נאָך א חוץ דעם האָט דער יודישער וועלט-קאָנגרעס א ספּעציעלע אויפגאַבע: אָרגאַניזירען אונזער געזעלשאַפטליכקייט אַרום אונזער קאַמף פאַר יודישע רעכט. מיר ווייסען גאַנץ וואויל ווי פיל עס האָט אויפגעטון דער קאָמיטעט פון די יודישע דעלעגאַציעס אונטער דער פיהרונג פון לעאָ מאָצקין אויף צו פערטיידיגען יודישע רעכט, יודישען כבוד. מאָצקינס שוואַנען-ליד איז געווען די אַרבייט אַרום פעלקער-בונד, אַרום דער אוניע פון די פעלקער-בונד ליגעס און אַרום דעם קאָנגרעס פונ'ם אינטערנאַציאָנאַלע אַרבייטס-ביוראָ איז צוזאַמענהאַנג מיט דער בעריהמטער בערנהיים-פּעטיציע, וואָס האָט בעדאַרפט אויפוויקלען פאַר דער עפענטליכער מיינונג פון דער וועלט די יודען-פראַגע אין היטלער-דייטשלאַנד. די דאָזיגע לעצטע אַרבייט פון ל. מאָצקין האָט אַריינגעשריבען איינע פון די שענסטע בלעטער אין דער נייעסטער געשיכטע פון יודישען קאַמף פאַר גלייכבערעכטיגונג.

אָבער יודען האָבען פון לאַנג געוואוסט אַז דער קאָמיטעט פון די יודישע דעלעגאַציעס אַרבייט אָהן די געהעריגע מיטלען, אַז ער האָט נישט היבטער זיך די שטיצע פון די גרויסע פאָלקס-מאַסען און

אַז זיין אויטאָריטעט וועט דערביבער אָפט אָפּגעשוואַכט סיי פון אינווייניג, סיי פון אויסווייניג.

דער יודישער וועלט-קאָנגרעס וועט דאַרפען צוגעבען דעם געהעריגען דעמאָקראַטישען אויטאָריטעט דער סיסטעמאַטישער אַרבייט פון פערטיידיגען יודישע רעכט אין פערשידענע פעלקער-רעכטליכע אינסטאַנצען.

איצטער — נאָך גזירת היטלער — וועט שוין קיינעם נישט איינפאַלען צו זאָגען, אַז די יודישע רעכט זענען גענוג בעוואָרענט דורך די קאָנסטיטוציעס אין די פערשידענע לענדער, און אַז מען דאַרף דעריבער נישט האָבען קיין אינטערנאַציאָנאַלע אָרגאַניזאַציע, וואָס זאָל זיך אָננעהמען פאַר אונזער קריודישע די פערטיידיגונג פון יודישע רעכט אין אינטערנאַציאָנאַלען פערנעהם, איז פאַר אונז א לעבענס-פראַגע. אָרגאַניזירען ווי עס בעדאַרף צו זיין אַזאַ פערטיידיגונג קען נאָר א יודישער וועלט-קאָנגרעס.

אויך די יודישע אויפבוי-אַרבייט אין פערשידענע לענדער (די אויפבוי-אַרבייט אין ארץ-ישראל האָט זיך איהר ספּעציעלע אָרגאַניזאַציע) פאָדערט א אינטערנאַציאָנאַלע מאָביליזירונג פון אונזערע כוחות אמת, פאַראַן ביי אונז אָרגאַניזאַציעס, וואָס פערנעהמען זיך מיט פערשידענע צווייגען פון יודישער קאָנסטרוקטיווער הילף: קרעדיט-וועזען, פּראָפעסיאָנעלע בילדונג, עמיגראַנטען-הילף, קאָלאָניזאַטאָרישע ערד-אַרבייט וכדומה. פונדעסטוועגען איז זעהר וויכטיג אַז עס זאָל עקזיסטירען אַן אינטערנאַציאָנאַלע יודישע טריבונע, וואו עס זאָלען אַרומגערעדט ווערען אין דער ברייטער עפענטליכקייט און ערנסט אויסגעפאָרשט ווערען אַלע אויפבוי-פראַגע, וואָס געבערען די מוחות פון די אָרטיגע טוער. פון א ישוב-הדעת קען אַרויסקומען אויך א ממשותדיגע הילף, און א מאָביליזירונג פון אינטערנאַציאָנאַלע יודישע כוחות קען אַמאָל העלפען פערענטפערען א פראַגע, וואָס די אָרטיגע כוחות קלעקען נישט אויף איהר. אין סדר היום פונ'ם קאָנגרעס מוזען דערינבער אַריינגענומען ווערען אַלע פראַגען פון סאָציאַל-עקאָנאָמישער הילף און די יודישע עקאָנאָמישע לאַגע אין אונזער תקופה דאַרף אויפ'ן קאָנגרעס געפינען איהר געהעריגע אָפּשפּיגלונג.

וו. לאַצקי-בערטאָלדי.

א שריט פון פערצווייפלונג

היטלער-פערבאָט צו אימפּאָרטירען קיין דייטשלאַנד אָהן א ספּעציעלער ערלויבניש

די נאַצי-רעגירונג האָט אָנגענומען א זעהר וויכטיג געזעץ, דהיינו, עס איז פערבאָטען געוואָרען יעטוועדער אימפּאָרט קיין דייטשלאַנד אָהן ערלויבניש; אַלע אַרטיקלען מוזען ווערען אָנגעמאָלדען דער רעגירונג, וועלכע קאָן אַרויסגעבען אַנ'ערלויבניש אַריינצופיהרען אָדער אָפּזאָגען. דער אַריינפיהר קיין דייטשלאַנד איז אַזוי אַרום מאָנאָפּאָליזירט דורך דער רעגירונג. וועגען דאָזיגען העכסט וויכטיגען ווירטשאַפטליכען שריט פון היטלער'ן שרייבט געאָרג בערנהאַרד אין „פּאַריזער טאָגעבלאַט“:

דער פערבאָט איז א נויט-מיטעל, וואָס רעדט בעסער, ווי אַרטיקלען און רעדעס וועגען דער ווירטשאַפטליכער לאַגע אין דריטען רייך.

די ביידע לעצטע חדשים זענען פאַר'ן דייטשען האַנדעלס-בילאַנס געווען פּאַסיוו. דער מאַנגעל אין דעוויזען איז נאָך מעהר דערשרעקענד, ווייל, נישט קוקענדיג אויפ'ן גאַנצען טעראָר פון די איצטיגע דייטשע הערשער, איז זיי דאָך נישט געלונגען צו דיספּאָנירען פולשטענדיג מיט די דעוויזען פון זייערע בירגער. נישט לאַנג צוריק איז א קליינע באַאַמטין דערפאַר, ווייל זי האָט נישט אָנגעמאָלדען די ירושה פון 22000 פראַנק, וועלכע זי האָט בעקומען פון איהרע עלטערען, בעשטראָפט געוואָרען מיט עטליכע חדשים אַרעסט פאַר בעהאַלטען דעוויזען. דאָס דאַרף זיין אַנ'אָפּשרעקענדיגער ביישפּיל. אָבער ווער בעשטראָפט די יונקערס, באַראָנען און קריג-ספּעקולאַנטען, וועלכע בעהאַלטען זייערע מיליאָנען דעוויזען-בעזיץ?

אַזוי ווי נישט קוקענדיג אויפ'ן גרויסען דעמפּינג, איז נישט געלונגען דעם עקספּאָרט צו פערגרעסערען, פּרובט איצט די רעגירונג איינצושרומפען דעם אימפּאָרט דורך פערקלענערען די צווייזונג פון דעוויזען. אָבער באַלד האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז דאָס דאָזיגע מיטעל איז גאָרנישט קיין זיכערס. דערפאַר איז איצט געזעצליך פעסטגעשטעלט, אַז עס ווערט פערבאָטען יעטוועדער אַריינפיהר. דאָ קומט נישט פאַר אַזוי ווי ביי די סאָוויעטען, וואו דער גאַנצער האַנדעל מיט אויסלאַנד געפינט זיך אין די הענד פון דער מלוכה, ווייל דאָס היטלעריסטישע דייטשלאַנד האָט ליב צו האַנדלען אַזוי, אַז מענשען זאָלען מיינען, דאָס אין לאַנד הערשט נאָך אינדיווידועלע פרייהייט. די מלוכה קאָנטראָלירט נאָר און מישט זיך אַליין אַלצדינג אַריין, און דאָס איז נאָך פיל ערגער, פיל ווילקירליכער, איידער ריינע מלוכה-ווירטשאַפט.

ביי דער דייטשער מאָנאָפּאָל-פעראָרדנונג האַנדעלט זיך וועגען א שריט פון פערצווייפלונג. נאָר אין פערצווייפלונג קאָן א רעגירונג אַלע איהרע האַנדעלס-פּאָליטישע בעציהונגען שטעלען אין קאָן. און דאָס האָט געטון די היטלעריסטישע רעגירונג. ווייל קיינער פון די מלוכות, וועלכע האָבען האַנדעלס-אָפּמאַכען מיט דייטשלאַנד, וועט נישט ערלויבען, בעזונדערס א לאַנד, וואָס פיהרט אַזאַ דעמפּינגס-פּאָליטיק, ווי דייטשלאַנד, מאַכען אומזיכער איהר אימפּאָרט און פערקלענערען איהם לויט'ן ווילקיר פון היטלערן.

יעדענפאַלס קאָן מען אין היטלער-דייטשלאַנד נישט וויסען, וואָסער ליסטיגער הינטערגעדאַנק עס שטעקט הינטער דער פעראָרדנונג.

געאָרג בערנהאַרד זאָגט דאָ אַרויס די מיינונג, אַז אפשר געפינט זיך די פעראָרדנונג אין צוזאַמענהאַנג מיט דער ידיעה, אַז ד"ר שאַכט וויל זיך בעמיהען אין אַמעריקאַ מכּוח א קרעדיט פון 500 מיליאָן דאָלאַר. אייגענטליך דאַרף זיך אויסווייזען קאָמיש, אַז דאָס אויסלאַנד, וואָס האָט געמאַכט אַזעלכע שלעכטע געשעפטען מיט די דייטשע קרעדיטען, זאָל איצט נאָך באָרגען דייטשלאַנד געלד. אָבער עס איז מעגליך, אַז אין דייטשלאַנד וויל מען מיט דער פעראָרדנונג צוגרייטען צו בעקומען קרעדיטען אין דייטשלאַנד. אפשר וויל מען צוזאָגען די אַמעריקאַנער געשעפטסלייט, אַז דייטשלאַנד וועט איצט קויפען אַלע איהרע נויטיגע רויהשטאָפען אין אַמעריקאַ. נאַטירליך נישט פאַר מזומן געלד, נאָר אויף קרעדיט.

אויפלעבונג, אָדער ענטאַרטונג?

נעגאַטיווע געדאַנקען איבער פיזישער ענטוויקלונג און ספּאָרט פון אָנגעזעהענסטע שרייבער און דענקער

איינער פון די מאָדערנע שריפטשטעלער-פילאָזאָפען איז נישט לאַנג אָנגעפאַלען אויף דער ליידענשאַפט, מיט וועלכער די היינטיגע יוגענד איז פערנומען מיט ספּאָרט, אויף דער עפּידעמיע פון אינטערעס, וואָס ווערט אַרויסגערופען צו פערשידענע געיעגען, פוטבאָל-מעטשען און באָקס-מעטשען.

דער דענקער האָט, ווי ער האָט זיך אַליין מודה געווען, זיך לאַנג געוואָקעלט: וואָס איז דאָס אַזוינס אַט די גרויסע מאָדע פון ספּאָרט? צי בעדייט זי אויפלעבונג אָדער ענטאַרטונג? ער האָט לאַנג געטראַכט, אָבסערווירט די ערשיינונג און איז געקומען צו דער איבערצייגונג, אַז דער צווייטער ענטפער איז ריכטיגער: ענטאַרטונג! דער ראַכיטישער, נערווען-שוואַכער, פערטיפּישטער מיטעלער און דורכשניטליכער אייראָפּעער וויל זיך אַליין אָפּנאַרען און ער שטעלט זיך אַליין פאַר ווי עפּעס א לעגענדאַרער העלד, וואָס בעזיצט אַנ'איבערמענשליכע קראַפט.

אין צוזאַמענהאַנג מיט דער דאָזיגער אויספיהרונג איז אינטערעסאַנט צו דערמאָנען אַנ'אַנקעטע וועלכע איז געהאַט אונטערגענומען געוואָרען דורך איינעם פון די גרויסע פראַנצויזישע ספּאָרט-זשורנאַלען. די אַנקעטע איז געווען וועגען נוצען, שיינקייט און העררליכקייט פון ספּאָרט. וועגען דעם וואָס פאַר א וואוילטעטיגע און סאַנירענדע ווירקונג עס האָט דער ספּאָרט. וועגען דעם, וואָס פאַר א גרויסער ראָלע ספּאָרט שפּילט אין דער דערנעהנטערונג פון פעלקער, ענדליך וועגען דעם, מיט וואָס פאַר א זאַפּאַס פון לעבענס-ענערגיע עס ווערט בערייכערט דער מענש, וועלכער איז אָנוועזענד אויף א ספּאָרט-מעטש.

די אַנקעטע איז דורכגעפיהרט געוואָרען אין וועלט-מאַסשטאַב. דער זשורנאַל האָט זיך געווענדעט נאָך ענטפער צו אַזעלכע בעריהמטע שריפטשטעלער ווי אוועלס, טאָמאַס מאַן, אונאַמונאָ א. א. קיינער אין רעדאַקציע האָט נישט געצווייפעלט, אַז די ענטפערס וועלען זיין בעגייסטערטע. עס האָט געזאָלט פּראָקלאַמירט ווערען דער בונד, וואָס הערשט צווישען געדאַנק און פיזישען כח.

אָבער דאָ האָט זיך אַרויסגעשטעלט, אַז די אַנקעטע קאָן מען גאָרנישט אָפּדרוקען, יעדענפאַלס אין א ספּאָרט-זשורנאַל. די ענטפערס זענען כמעט אַלע געווען נעגאַטיווע.

דער געדאַנק האָט זיך אָפּגעזאָגט פון בונד מיט'ן מוסקול און האָט נישט מורא געהאַט אַרויסצוזאָגען עטליכע ביטערע אמת'ן.

דער בריף פון מיגועל אונאַמונאַ איז שפּעטער געווען אָפּגעדרוקט אין אַנ'אַנדערען זשורנאַל. דער שפּאַנישער דענקער האָט געזאָגט, אַז עס נעהמט איהם אַרום א שרעק, ווען ער זעהט א יונגען מענש מיט אייזערנע מוסקולען, מיט קוואַדראַט-אַקסלען וועלכער איז אַריינגעטון אין לייענען א ספּאָרט-בלאַט.

דאָס איז, האָט ער געשריבען, לחלוטין נישט דער געזונטער גייסט אין געזונטען גוף, דער אידעאַל פון די רוימער. דאָס איז א דערהרגעטער און אויסגעלאָשענער גייסט. און אַנדערע נאָך לעבעדיגע ציהען זיך צו אַט דעם צושטאַנד, פּונקט ווי א מענש, ווען ער געפינט זיך אין א שווערען צושטאַנד, טרוימט וועגען דעם, וואָס קאָן איהם נאָך בערוהיגען.

ספּעציעלע בוררות-קערפערשאַפט

שטעהט אויף דער וואַך פון דער יודישער סאָלידאַריטעט אין דייטשלאַנד

בערלין, (יט"א)-ט. די „רייכס-פערטרעטונג פון די דייטשע יודען“ — די רעפּרעזענטאַנץ-קערפּערשאַפט פון יודישען קבוץ אין דייטשלאַנד — האָט געשאַפען א ספּעציעלען בוררות-אַמט וואָס זאָל רעגולירען כלל'ישע איבער'ליכע יודישע שטרייטען און שטעהען אויף דער וואַך פון דער יודישער סאָלידאַריטעט כלפי-חוץ.

דער בוררות-אַמט וועט אין יעדע בעזונדער'ן פאַל האָבען צו ענטשיידען צי א וועלכע יודישע אינסטיטוציע אָדער פּערזאָן האָט געבראָכען די יודישע אחדות. דער אַמט וועט זיך צונויפקומען פון צייט צו צייט אויף דער פאָדערונג פון יעדער יודישער קערפּערשאַפט. חוץ דעם האָט די רייכס-פערטרעטונג דאָס רעכט צונויפצורופען דעם בוררות-אַמט צו בעטראַכטען יעדען פאַל, וואָס די פערטרעטונג האַלט פאַר נויטוועהנדיג אויפצוקלערען אין די אינטערעסען פון יודישען כלל.

דער בוררות-אַמט וועט אויך דאַרפען בעהאַנדלען אַלע שוועריגקייטען, שטרייטען און סכסוכים, וואָס ענטשטעהען צווישען פערשידענע יודישע אָרגאַניזאַציעס און וואָס האָבען אין אינטערעס פון יודישען כלל בעזייטיגט ווערען. דער פּסק-דין פון בוררות-אַמט איז א פערפליכטענדער פאַר אַלע צדדים, וואָס קומען אין בעטראַכט אין געגעבענעם פאַל. דער בוררות-אַמט דאַרף אַליין ענטשליסען ווען זיין ענטשיידונג זאָל פערעפענטליכט ווערען אין דער פּרעסע און אין וועלכע פאַלען עס זאָל נישט פערעפענטליכט ווערען.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

דאנערשטאג 29 י״ג ניסן תרצ״ד

מערץ

זון-אויפגאנג 5.26
זון-אונטערגאנג 5.59

אמט-שעה'ן אין דער סאציאלער פערזיכערונגס-אנשטאלט אין די קומענדיגע פסח-טעג

מארגען, שבת, וועט די ארבייט פון דער סאציאלער פערזיכערונגס-אנשטאלט פארענדיגט ווערן 12 מיטאג. דעם זעלבען טאג וועלען די דאקטוירים פון די בעזונדערע ראיאנען און פון דער צענטראלע ערלעדיגען די דרינגענדע וויזיטען, וואס וועלען אנגעמעלדען ווערן ביז 12 מיטאג.

דעם גאנצען טאג פון 31-טען און די גאנצע נאכט, ווי אויך די חגא-טעג ד. 1 און 2 אפריל וועט טעטיג זיין די פאגאטאוויע פאר קימפעטארינס (לאגעווניצקא 34/36 – טעלעפאן 190-63) און פאר פלוצלינגע פאלען (וואולטשאנסקא 225 – טעלעפאן 208-10).

דעם צווייטען טאג חגא, דעם 2-טען אפריל וועלען בעשטימט זיין ספעציעלע דיזשורנעס אויפצונעהמען די אנגעמעלדענע וויזיטען צו שווער קראנקע. דער דיזשורירענדער בעאמטער וועט אננעהמען וויזיטען פון 9 ביז 1 אויף קארלא 28 טעלעפאן 115-84.

די אפטייקען פון דער פערזיכ. אנשטאלט וועלען זיין טעטיג: שבת ביז 5 אוו. דעם 1-טען און 2-טען טאג יום-טוב וועלען די אפטייקען נישט טעטיג זיין.

מעהר ווי זיכער איז, אז
„בארוויך"
איז דער געשמאקסטער ווייך

8 חדשים תפיסה פאר גנב'ענען א וועקסעל

(א) דעם 30 יולי 1933 האט נח בראנדט אין זדונסקא-וואליא פעסטגעשטעלט, אז עס פעהלט איהם א וועקסעל אויף 1,000 זל. אויסשטעלער אברהם קראהולץ אין לאדז, זשירירט דורך אלעקסי ווארמוט אין בידגאשטש און יאן טרעפקאווסקי פון פאביאניק.

בראנדט האט פערעפענטליכט וועגען פערלוירענעם וועקסעל און אויך מודיע געווען דעם אויסשטעלער. אין טערמין פון צאהלען, איז צו קראהולץ בעקומען א פערזאן, וועלכער האט פערלאנגט מען זאל דעם וועקסעל צאהלען. צוליב דעם, וואס קראהולץ איז נישט געווען אין דער היים, איז דער וועקסעל געווארען פראטעסטירט.

שפעטער האט זיך ארויסגעוויזען, אז דעם וועקסעל האט געהאט שלמה ביאלקאווסקי פון זד.-וואליא, וועלכער איז געפאהרען קיין בידגאשטש און פערלאנגט פון ווארמוט'ן, ער זאל בעצאהלען דעם וועקסעל. ווארמוט האט געגעבען 200 זל. און יענער האט אויסגעשטראכען פון וועקסעל ווארמוט'ס זשירא.

נאכדעם האט זיך ביאלקאווסקי געווענדעט צו קראהולצ'ן אין לאדז. אזוי אבער, ווי קראהולץ האט שוין געוואוסט וועגען פערשוואונדענעם וועקסעל, האט ער ביאלקאווסקי'ן פערהאלטען און גערופען פאליציי.

ביאלקאווסקי האט ערקלערט, אז ער האט דעם וועקסעל געפינען.

בראנדט האט אבער ערקלערט, אז אין טאג ווען דער וועקסעל איז פערשוואונדען געווארען, איז ביי איהם געווען ביאלקאווסקי און נאך זיין אוועקגעהן האט זיך בראנדט ארומגעזעהן, אז דער וועקסעל פעהלט.

ביאלקאווסקי האט זיך מודה געווען, אז ער האט דעם וועקסעל צוגענומען.

נעכטען האט דאס שטאטישע געריכט אין לאדז ביאלקאווסקי'ן פעראורטיילט אויף 8 חדשים תפיסה.

אייפערזיכטיגער מאן דערמארדעט די פרוי און דעם פערפיהרער

שרעקליכע פאמיליען-טראגעדיע אין א דארף הינטער לאדז

(2) אין דארף הערמאנאוו (שעראדזער קרייז) האט זיך אפגעשפילט א מורא'דיגע פאמיליען-טראגעדיע. דער לאנדווירט זיגפריד נוימאן האט נעכאפט זיין פרוי אין א שייער אין די ארעמס פון דעם פאראבעק מילער.

דער אייפערזיכטיגער מאן איז געווארען מלא רציחה און מיט א האק געשפאלטען דעם קאפ סון דער פרוי און דעם פאראבעק. די פרוי איז אויפ'ן וועג אין שפיטאל אריין געשטארבען פון די וואונדען. דער פאראבעק ראנגעלט זיך מיט'ן טויט.

דער מערדער איז ארייגעזעצט געווארען אין תפיסה.

פאדערט באר
„פאנטאזי"-שאקאלאד
„אנגלאס"

75 טעג ארעסט און 3 טויזענד זל. שטראף

פאר פערקויפען אלטע אמעריקאנער זאקען פאר נייע

(2) אין געריכט איז נעכטען פארגעקומען א פראצעס געגען רחל מארקאוויטש פון פאביאניק, וועלכע האט פערקויפט אלטע אמעריקאנער זאקען פאר נייע און אזוי ארום שאדען געבראכט דעם מלוכה-אוצר, ביי דער רעוויזיע אין איהר וואוינונג, האט די גרעניץ-וואך בשעתו קאנפיסקירט 2346 פאר זאקען.

מארקאוויטש איז פערמשפט געווארען אויף 75 טעג ארעסט און 3 טויזענד זל. שטראף.

יודיש טעאטער „פילהארמאניע" נארוטאוויטשא 20 טעל. 213-84

אויפטריטען פון די בעריהמטע אמעריקאנער אפערעטען-סטארס

מעי שיינפעלד, אירווינג דזשייקאבסאן

מיט'ן אנטייל פון ניי-אנגאזשירטען ארטיסט און זינגער יעקב זוצאבאוויטש

צוזאמען מיט'ן גאנצען „פילהארמאניע"-אנסאמבל.

יום-טוב-רעפערטואר:

אוי אמעריקא!	שבת, ד. 31 מערץ 12 פארמ. פרייזען פון 50 גר. ביז 1.50
דער זיסער בחור	שבת, ד. 31 מערץ 4 נאכמ. פרייזען פון 70 גר. ביז 2.20
אוי אמעריקא!	זונטאג, ד. 1 אפריל 12 פארמ. פרייזען פון 50 גר. ביז 1.50
	זונטאג, ד. 1 אפריל 4 נאכמ. פרייזען פון 70 גר. ביז 2.20

פרעמיערע! צום 1. מאל אין לאדז! שלאגער-אפערעטע פון ליליען

מזל=טוב מאמע!

מוזיק: הײַמי דזשייקאבסאן רעזשי: אירווינג דזשייקאבסאן.

ארקעסטער אונטער דער לייטונג פון ל. זעלמאן.

זונטאג, דעם 1 אפריל 9 אוונט

בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון טעאטער.

דאס בעסטע פון בעסטען
וויסאצקיס טעע

האלט רייז אייערע געוועלבער!

(2) נעכטען האט די שטאט-סטאראסטע אדורכגעפיהרט לוסטראציעס אין מעהרערע געוועלבער און אין 5 פון זיי פעסטגעשטעלט אנטי-סאניטארען=צושטאנד. די אינהאבער ווערען צוגעצויגען צו פעראנטווארטליכקייט.

נישטא עפעס בעסערס
ווי א פלאש וויין פון דער פירמע
„בארוויך"

אויפגעבראכען א קאסע און צוגעגנב'עט 900 זל.

(2) דינסטאג ביינאכט איז אויסגעפיהרט געווארען א גנבה אין פאפיר-געוועלב פון שמואל פינקשטיין, גדאנסקא 48.

די גנבה האט פינקשטיין בעמערקט, ווען ער איז צומארגענס פריה געקומען, עפענען ס'געוועלב. די אייזערנע קאסע איז געווען אויפגעבראכען און פון דארט האט געפעהלט 900 זל. א חוץ דעם האבען די גנבים מיטגענומען 15 „אייביגע" פעדערט. ווי עס האט זיך ארויסגעשטעלט, האבען ביי דער קאסע „געארבייט" געניטע קאסע ברעכער. וועגען דער גנבה האט פינקשטיין געמאלדען דער פאליציי.

הסכם צווישען די לאדזער צווירנערײ=בעזיצער

(אג) מיר האבען שוין בשעתו געמעלדעט וועגען א פרוב פון פערשטענדיגונג צווישען די לאדזער צווירנער, בכדי צו נארמירען די לאגע אין דער דאזיגער בראנזשע. די בעדינגונגען אין דעם דאזיגען צווייג פון דער טעקסטיל-אינדוסטריע האבען זיך אין די לעצטע יאהרען שטארק פערערגערט. צוליב דער פעראארימונג פון דער בעפעלקערונג איז שטארק געפאלען די נאכפראגע אויף בעסערע סארטען סחורות און דאס רופט זיך אפ קודם=כל שלעכט אויף די צווירנערייען, וועלכע ארבייטען אויסשליסליך פאר די בעסערע קוואליטעטען סחורות. צוליב דער שלעכטער קאניונקטור איז די קאנקורענץ צווישען די צווירנערייען געווען זעהר א גרויסע און דער אונטערשיד אין די פרייזען צווישען די בעזונדערע צווירנערייען האט דערגרייכט ביז 40 פראצענט. בכדי אויסצומיידען די דאזיגע שעדליכע קאנקורענץ, זענען געפיהרט געווארען לאנגע אונטערהאנדלונגען צווישען די צווירנערס, וועלכע האבען דערפיהרט צו א פאזיטיווען רעזולטאט. עס איז געקומען צו א הסכם צווישען די צווירנער בנוגע די פרייזען, ארבייטס-צייט און דער עיקר, די בעציהונגען צו די קליענטען.

די פרייזען-ליסטע וואס איז, אויפ'ן יסוד פון דעם דערגרייכטען הסכם, אויסגעארבייט געווארען מוזען אלע צווירנער אפהיטען. אלס גאראנטיע וועלען זיי מוזען איינלעגען קויציעס.

א פרעהליכען פסח
פאר 2.60 זל.
א פלאש אלטער אונגאר = וויין
בארנשטיין'ס נומער 30.

בעאמטען-רעדוקציעס אין מאגיסטראט

(א) פון 1 אפריל ווערען בעפרייט פון זייערע אמטען 200 בעאמטע, וועלכע זענען געווען בעשעפטיגט אין דער שטייער-אפטיילונג אין דער בעפעלקערונגס-עווידענץ.

קאמיסאר וואיעוואדזקי איז ווארשא

(א) רעגירונגס-קאמיסאר אינזש. וואיעוואדזקי איז נעכטען געפאהרען קיין ווארשא, אינטערווענירען וועגען קרעדיטען אויף עפענטליכע ארבייטען.

א קווארט פרימא צמוקים
פאר 1.50
צו בעקומען ביי
בארנשטיין, נאוואמיעסקא 30.

צום צוזאמענפאהר פון די האנדעלס-קאמערן

(א) צום צוזאמענפאהר פון די האנדעלס-קאמערן, וואס קומט פאר אין ווארשא איז, אלס דעלעגירטער פון דער לאדזער האנדעלס-קאמער געפאהרען וויצע-דירעקטאר ד"ר זאנד.

74 וויסאצקיס
דער שם דבר אין
קוואליטעט

אפטייקען

היינטיגע נאכט=דיזשורען

(2) היינט ביינאכט דיזשורירען: ש. יאנקעלעוויטש (אלטער מארק 9), ל. שטעקעל (לימא נאווסקיעגא 37) ב. גלוכאווסקי (נארוטאוויטשא 6 סט. האמבורג (גלובנא 50), ל. פאוולאווסקי (פעט. ריקאווער 307), א. פיאטראווסקי (פאמארסקא 91).

קויפט וויין
נאר פון זיכערער אפשטאמונג
פון דער פירמע „בארוויך"

4 שרפות

(2) נעכטען זענען אין לאדז פארגעקומען פאלגענדע שרפות: אין דער וואוינונג פון מאקס הערצבערג, שרודמיעסקא 100 האט אויסגעבראכען א שרפה, וואס די איינוואוינער האבען אליין פערלאשען, איידער די פייערלעשער זענען אנגעקומען.

אויך אויף פאמארסקא 41 האבען די איינוואוינער אליין פערלאשען א שרפה, וואס איז דארט אויסגעבראכען אויפ'ן 4 שטאק.

אויף נאפיורקאווסקי 76 האבען די פייערלעשער פערלאשען ס'פייער, וואס האט אויסגעבראכען אויפ'ן דאך.

אין הענריק שפיראס פאבריק, שענקעוויטש 165 האט אויסגעבראכען א פייער, וואס די פייערלעשער האבען גיך בעהערשט און פערלאשען.

א פלאטירטען לעפעל,
בעקומט איהר קויפענדיג
וויסאצקיס 75
פרעמיאווע

נאר נישט געפונען די 3 טראגיש-פערברענטע

(ענדע פון דער 1-טער זייט)

געלאפען איבער דער טרעפ און זיי האט זיך איינגע־געבען צו ראטעווען, דער לעצטער איז ארויס ווייב־בערג. וואוידיסלאווסקי האט זיך געראטעוועט דורך ארויפלאזען זיך אויף א שטיק סחורה, ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט האט די דאזיגע רעטונגס־אקציע ארגאניזירט דער מייסטער סאווינסקי.

די דאזיגע צוויי ארבייטער האבען אויך ער־קלערט אז לייבאוויטש האט אין זאל פערלוירען דאס בעוואוסטזיין און איז אומגעקומען אין די פלאמען. דאסזעלבע איז אויך געשעהען מיט די פערברענטע ארבייטערינס. באראנסקא און יאנעצקא.

די אויסערגעוועהנליכע קאמיסיע, וועלכע ארבייט אויפ'ן אויפטראג פון וואיעוואדע האניקע באוואק האט שוין ארויסגעזאגט איהר מיינונג וועגען די פעראורזאכונגען, וועלכע מ'דארף תיכף ארויסגעבען.

צו אפהיטען פון אזעלכע קאטאסטראפעס

ווי ס'איז פארגעקומען אויף ציגעל־גאס 66.

צוליב דעם וואס אין צוזאמענהאנג מיט דער דאזיגער שרעקליכער שרפה איז פעסטגעשטעלט גע־וואָרען, אז צוויי פון די פערברענטע פאבריקען האבען געארבייט אהן דער ערלויבעניש פון דער אינ־דוסטריע־מאכט, וועלען איצט די אינדוסטריע־מאכט, בוי־אינספעקציע און ארבייטס־אינספעקטאר אדורכ־פיהרען א גענערעלע לוסטראציע פון אלע פאבריק־קען, אויב ס'וועלען ענטדעקט ווערען אזעלכע פאברי־קען, וועלען זיי גלייך פערמאכט ווערען, ווייטער ווער־לען ארויסגעגעבען ווערען בעזונדערע פעראָרד־נונגען.

וועגען די פערסראטעוועטע פענסטער אין די פאבריקען

אין אלע פאבריקען האט מען איצט אנגעהויבען א זאמעל־אקציע פאר די קרבנות פון דער שרעקלי־כער פייער־קאטאסטראפע, די זאמעל־אקציע ווערט געפיהרט פאר די פאמיליעס פון די אומגעקומענע און פאר די פערוואונדעטע. די פאבריקס־דעלעגא־טען וועלען שוין היינט ביי דער אויסצאהלונג פאמ־לען אויף דעם צוועק ... די ארבייטער. א ענהנ־ליכע אקציע איז אויך אונטערגענומען געווארען צווי־שען די אנגעשטעלטע און בעאמטע.

מיט דער פראגע פון דער שרעקליכער קאטאַ־סטראפע אויף דער ציגעל־גאס 66, וועלכע האט געבראכט אזוי פיל קרבנות, האבען זיך

פעראינטערעסירט די פראפעסיאנעלע ארבייטער-פעראיינען

אויף דעם 4. אפריל איז גערופען געווארען אן'אל־געמיינע פערזאמלונג פון די דעלעגאטען פון די פראַ־פעסיאנעלע פעראיינען, וועלכע וועלען אננעהמען א שטעלונג צו אן אקציע, וועלכע דארף פערזיכערען דאס לעבען פון די ארבייטער אין די פאבריקען.

ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט, האט מען ענטדעקט בעת די זוכונגען אויף די חורבות פון דער שרפה געפינען

א שטיקעל מענשליכען קערפער

מ'האט נישט געקענט דערגעהען וועמענס דער טייל פון קערפער איז.

לויט א פעראָרדנונג פון דער מאכט האט מען דעם טייל קערפער אפגעשיקט אין פראזעקטאריום איבערלאזענדיג אויף צו פלמעטען.

ווען „חסד של אמת" האט זיך דערוואוסט וועגען דעם האט די פערוואלטונג פון דער געזעלשאפט אנגעפרעגט ביים ראבינאט ווי אזוי זיך צו נוהג זיין,

אויב ס'וועט זיין א השערה, אז דער שטיק קערפער געהער צו דעם אומגעקומענעם ר' יהושע אייזיק לייבאוויטש

דער ראבינאט האט גלייך צונויפגע־רופען א בעראטונג

און ס'איז אנגענומען געווארען א בעשלוס, אז קודם־כל דארף מען די ענטשיידונג פון דער פראגע איבער־לאזען פאר דעם געריכטס־דאקטאר הורוויטש, ער זאל זיך בעמיהען פעסטצושטעלען צי איז דער טייל פון א פרויען־קערפער אדער פון א מאנספערשוין, דאקטאר הורוויטש האט אבער לעת־עתה גארנישט געקענט פעסטשטעלען, ווייל דאס פלייש איז אזוי פערברענט אויף קויל, אז ביים געוועהנליכען פלמסען קען מען גארנישט דערגעהען, נאך דער דאזיגער תשובה פון ד"ר הורוויטש איז דער ראבינאט זיך ווידער צונויפגעקומען אויף א בעראטונג און ס'־איז בעשלאסען געווארען דערווייל בישט צו מאַ־כען קיין בעמיהונגען וועגען בעגראבען דעם טייל קערפער אויפ'ן יודישען בית־עולם און אפווארטען אויף די רעזולטאטען פון די אויסגראבונגען, וועל־כע קומען פאר איצט א שבועלען טעמפא.

יהושע אייזיק לייבאוויטש

בעטען האבען זיך

אין דער קהלה-קאנצעלאריע

געמאלדען צוויי ברידער פון טראגיש־אומגעקומענעם לייבאוויטש, זיי האבען זיך געווענדעט מיט א בקשה, אז די קהלה זאל אינטערווענירען, אז די אויסגראבונ־גען אויפ'ן ארט פון דער קאטאסטראפע זאל פאר־קומען אויף אן אנדער'ען אופן און נישט ווי ביז איצט

ווי די צוויי ברידער לייבאוויטש ערקלער'ען, זוכען די ארבייטער איצט אין מיטען פון דעם בארג אייזען. ציגעל און מאטעריאל, בעת זיי האבען א בעגרינדעטען פערדאכט, אז דער טויטער קערפער פון זייער ברודער געפינט זיך אין א זייט, דאס הייסט אין דער לינקע ווו ס'איז געווען דאס קאנטאר פון די ברידער יאסקאוויטש, ווייל עטליכע מענשען האבען דעם אומגליקליכען געזעהען אין פענסטער פון קאנטאר דאן ווען דער גאנצער בנין איז שוין געווען אין פלאמען און ווען אלע ארבייטער האבען זיך שוין געהאט אויף דעם אדער אנדערען אופן געראטעוועט, די ברידער לייבאוויטש האבען דעריבער געבעטען, אז די קהלה זאל ארויספועלען, אז מ'זאל אנהויבען גראבען אויף דעם ארט, וואו זיי ווייזען אן,

כדי זייער פעראומגליקטער ברודער זאל וואס גיכער קומען צו קבר ישראל.

סעקרעטאר באהעל האט גלייך אנגעהויבען עפעס צו־טאן אין דעם ענין און מיט דער פערשטענדיגונג פון סעקרעטאר פון ראבינאט הרב טרייסמאן, איז דער גאנצער ענין איבערגעגעבען געווארען דער גע־זעלשאפט „חסד של־אמת".

די פערוואלטונג פון חסד של אמת

האט דעלעגירט 2 פערזאן צום פראקוראר מיט א ביטע וועגען דעם ענין, דער פראקוראר איז געווען זעהר גינסטיג צו דעם ענין און האט איבערגעשיקט די דעלעגאציע צום אינזשיניער פוקס, וועלכער פיהרט אן מיט די ארבייטען אויפ'ן ארט פון די קאטאַ־סטראפע מיט'ן וואונש, אז אויב ס'איז מעגליך, צו ערפילען דעם פארשלאג פון „חסד של־אמת" זאל עס גלייך געטאן ווערען.

לויד'ער האט ה' אינזשיניער פוקס נישט געקענט נאכקומען די ביטע פון די ברידער און פרוי פון לייבאוויטשען, אפילו דעמאלט ווען „חסד־של־אמת" האט פארגעלעגט, אז די וועט צונעהמען אויף איהר חשבון ארבייטער צו גראבען אויפ'ן אנגעוויזענעם ארט. ה' אינזשיניער פוקס האט ערקלער'ט, אז ער קען בשום אופן נישט צולאזען קיין פרעמדע מענשען צום ארט פון דער קאטאסטראפע, ווייל די איבעריגע־בליבענע וואנד און דאס 6-שטאקעדיגע טרעפעי־הויז האלטען ביים איינפאלען, די אנוועזענהייט פון ארבייטער אויף דעם ארט קען ברענגען נייע קרבנות. ה' אינזש. פוקס האט אבער צוגעזאגט, אז אין פער־לויף פון דער נאכט וועלען געמאכט ווערען אלע פארבערייטונגען, אז פון היינט אינדערפריה זאל מען קענען מיט א פערשטארקטער ארבייטער־בריגאדע אנהויבען צו גראבען אויף דעם ארט, אפשר וועט מען דארט ווירקליך געפינען דעם טויטען קערפער פון יהושע אייזיק לייבאוויטש און ס'וועט קענען פאר־קומען די לויה.

מיר האבען זיך געווענדעט צום סעקרעטאר פון ראבינאט

הרב שמחה טרייסטמאן

מיט דער פראגע, ווי אזוי וועט זיין דער דין, אויב מ'וועט נישט קענען געפינען קיין שום רעשטלעך פון לייבאוויטשעס טויטען קערפער.

הרב טרייסטמאן האט געענטפערט, אז אזא אומשטאנד וואלט געווען זעהר און זעהר טרויעריג און וואלט נאך פערשטארקט דעם טראגיזם פון דער גאנצער געשעהעניש, זאל מען אבער האפען, אז ס'וועט נישט אזוי זיין, אין אזא פאל וואלט קודם־כל די עגונה־פראגע געווען א זעהר און זעהר קאמפלי־צירטע.

אונזער.

רוה צו העלפען די אלמנה און 5 קליינע יתומים

פון קרבן פון דער שרפה לייבאוויטש, האט געהאט אן אפקלאנג אין דער גאנצער יודישער געזעלשאפט, פון אלע זייטען מעלדעט מען אונז, אז ס'ווערען באך ביז יום־טוב אדורכגעפיהרט זאמלונגען פאר דער פאמיליע.

די געזעלשאפט „חסד־של־אמת" האט אנגעהויבען אן ארגאניזירטע זאמעל־אקציע פאר דער פא־מיליע. נדבות צו דער דאזיגער אקציע נעהמט אויך אן די רעדאקציע פון „בייעם פאלקסבלאט".

דער אינהאבער פון דער פירמע פאבע פעקט־ריקאווער 37 צוזאמען מיט'ן פערזאנאל האבען ארייב־געשיקט אין רעדאקציע 12 זלאטעס פאר דער פא־מיליע לייבאוויטש, דעם קרבן פון דער שרפה.

פון דער בעוועגליכער אויסשטעלונג

די בעוועגליכע אויסשטעלונג אין בנין פון דער האנדעלס־באנק, האט מיט יעדען טאג אלץ מעהר ערפאלג, טעגליך ווערט די אויסשטעלונג בעזוכט פון פיל מענשען. גרויס בייפאל האבען די געזאנג־פעסטיוואלען. דער קומענדיגער פעסטי־וואל וועט פארקומען דעם 7-טען אפריל 7 אוו.

יום־טוב וועט די אויסשטעלונג אפען זיין: שבת, פון 9 פריה ביז 3 נאכמ. זונטאג, ד. 1-טען אפריל ביז 3 נאכמ.

א דאנק „בארוויך"-וויין איז מען פרעהליך און מונטער

דער סוד פון ערפאלג

דאס פאפולערע היטען־געשעפט פון מ. קאפע־לושניק, 11-טער ליסטאפאד נומ' 8 עקזיסטירט פון 1921 אן. אין דער פערהעלטנישמעסיג קורצער צייט האט דאס געשעפט פון מ' קאפעלושניק זיך דער־ווארבען אין דער שטאט טויזענדער קליענטען און פריינד.

דער סוד פון קאפעלושניקס ערפאלג ליגט פריהער פאר אלעם אין זיין רעעלען פיהרען די אונטערנעהמונג. יעדער וואס קויפט אין דעם געשעפט א הוט איז זיכער מיט דעם פרייז און מיט דער קוואליטעט דעריבער בלייבט יעדער קויפער זיין שטענדיגער קליענט.

מ. קאפעלושניק האט זייבע פאדקענטנישען ערווארבען אין דער שטאט פון דער בעסטער היטען־פאבריקאציע — אין ווין, וואו ער האט בעקומען אן אויסצייכנונג־דיפלאם.

פאדערט איבעראל „בארווינ'ס" ווייבען

ראדיא-פראגראם

דאנערשטאג, דעם 29-טען מערץ 1934

7 טראנסמיסיע פון ווארשא, 11,40 טראנס־מיסיע פון ווארשא, 11,50 ידיעות, 11,57 צייט־סיגנאל, 12,05 טראנסמיסיע פון ווארשא, 3,25 טראנסמיסיע פון ווארשא, 3,30 קאמוניקאט, 3,40 טראנסמיסיע פון ווארשא, 5,50 רעפערטואר פון די טעאטערן, קאמוניקאט פון לאדז, 6 טראנס־מיסיעס פון ווארשא און ווילנא, 7,05 פערשידע־נעס, 7,25 טראנסמיסיע פון ווארשא, 11,05 טאנץ מוזיק.

* * * *

פון אויסלאנד

5,25 מאסקווע — אפערע „אטעלא", 8 פראג — אראטאריום פון טוואזשאק'ן, 8,35 וויען — קאנצערט, 9,15 אסלא — סימפ. קאנצערט, 10 לעקענבורג — סימפ. קאנצערט.

אנגלאס-קאקאא

דער סינאנים

פון גוטען קוואליטעט

„היינע מעדינע"

(2) די טעג איז פעסטגעשטעלט געווארען א פאל פון א „היינע מעדינע" קראנקהייט אין לאדז.

טרינקט נישט קיין פערפומירטען טעע

טרינקט נאר אריגינעלע!

וויסאצקיס טעע

פון פ. ק. א.

פאר די חגאות וועט די קאסע פון פ.ק.א. זיין אפען: היינט, פרייטאג 12 מיטאג און מארגן, שבת, נאר ביז 11 פארמיטאג.

מאדע-רעוויע און איינקויף-פראפאגאנדע

איינגעארדענט פון לאדזער זשורנאליסטען-סינדיקאט

דער לאדזער-זשורנאליסטען-סינדיקאט אר־ראנזשירט איין צום ערשטען מאל אין לאדז א מאדע־רעוויע און איינקויף־פראפאגאנדע מיט ארטיסטישע אטראקציעס. דער סינדיקאט בעמיהט זיך, אז די ערשטע אין דער ארט אימפרעזע אין לאדז זאל זיין אן'אימפאנירענדע.

די רעוויע קומט פאר ד. 22-טען אפריל ד. י. אין „פילהארמאניע".

די גרעסטע לאדזער און ווארשאווער פירמעס האבען אנגעמאלדען זייער אנטייל.

טורף

כשר לפסח

AROMATYCZNA

250 גר. פאקונג

צו בעקומען אין אלע קאלאניאל-געוועלבער.

גאלדמאן

ליבער פריינד, עס געהט צו פסח
און דערייבער נישט פערגעס
אז שאקאלאד און זיסיגקייטען
קריגט מען ביליג אין „עקספרעס"
עקספרעס ציקערלעך זיי שמעקען
צו דעם ג'מען אזוי פיין
גיט א קוק באר אין וויסטאווע
פעטריקאווער נומער 9,
אזא אוצר! אזא שעהנקייט!
פשוט אז דאס אויג דערפרייט
וואס איהר דארפט אויף פסח האבען
האט ה' גאלדמאן אנגעגרייט
און דער עיקר זעהר ביליג
קענט איהר אלעס גוטס געניסען
היטלער, גאטעניו געטרייער
זאל דעם טעם דערפון נישט וויסען...
אונטער דער השגחה און הכשרים פון:
הרב הב"צ מלעמבערג, הרב כהנה ווארשא
הרב זילבערשטיין ווארשא, הרב סטאלאוויטש
דאנציג.

ווילט איהר טרינקען גוטען און גע־שמאקען טעע? טרינקט נאר

וויסאצקיס טעע

רעדאקטאר יוסף העפטמאן אלס גאסט אין לאדז

ווי מיר דערוויסען זיך קומט קיין לאדז מאנטאג דעם 2. אפריל דער בעקאנטער פובליציסט, רעדאק־טאר ה' יוסף העפטמאן („עמאנועל") וועלכער וועט 8 אווענד אין לאקאל פון החלוץ המרכזי האלטען דעם זעהר אינטערעסאנטען אקטועלען רעפעראט „וועגען דער יעצטיגער לאגע אין ציוניזם" יוסף העפטמאן איז פון די ווייניגע אלט. ציוניסטען, וועלכער זאגט זיך ארויס מוטיג און אויפריכטיג וועגען די אנגע־ווייטאגטע פראבלעמען פון דער ציוניסטישער בעוועגונג.

פון יודישען טעאטער „פילהארמאניע"

דעם פסח וועט זיין פריילעך און לוסטיג אין יודישען טעאטער „פילהארמאניע" די אמעריקאנער מעי שיינפעלד און אורוויבג דזשייקאבסאן האבען צוגעגרייט א פערשידענארטיג רעפערטואר. א חוץ דעם איז נאך צוגעקומען דער ביי־אנגאזשירטער ארטיסט און זינגער, יעקב זוצאנאוויטש, וועלכער וועט אויפטרעטען שבת פארמיטאג אין דער אפערעטע „אוי אמעריקא", שבת נאכמיטאג אין „זיסען בחור" און אין דער נייער פרעמיערע „מזל טוב מאמע".

אהז „בארווין"-ווייז קען מען זיך צום סדר נישט זעצען.

פון „אראראט"

וואס הויבט אן צו שפילען דעם קומענדיגען זונטאג

עס ענדיגען זיך שוין די מאנטאג־ארבייטען פון דעם נייעם פראגראם, וואס וועט געשפילט ווערען דעם 1. אפריל, דעם צווייטען טאג פסח.

די „אראראטניקעס", וואס האבען זיך צוריק־געקעהרט קיין לאדז, נאך א גאנצען יאהר שפילען אין גאנצען לאנד, זענען זיכער, אז דער לאדזער עולם וועט פון זיי שטארק הנאה האבען, ובפרט טאקע, אז דאס נייע — אין לאדז נאך נישט־געזעהענע פראגראם — איז מלא וגדוש מיט כל טוב, און דער הומאר קעניגט איבער אלעס.

בילדער-אויסשטעלונג פון די קינסטלער האבער אין לאדז

דעם קומענדיגען זונטאג א זייגער 12 עפענט זיך אין די שענע זאלען אויף 6. שערפיען־גאס 4 די אויסשטעלונג פון די בעקאנטע מאלער טוביה און אהרן האבער. די ברידער האבער האבען לאנגע יאהרען זיך געפונען אין פאריז, וואו זיי האבען זיך דערווארבען א נאמען אין דער קונסט־וועלט, און די געהערען איצט צו די בעגאבסטע יודישע מאלער. די לעצטע וואכען האבען די ברידער האבער אויס־געשטעלט אין ווארשא און די יודישע און פוילישע פרעסע האט זיי געווידמעט גרעסערע ווארעמע אר־טיקלען, אונטערשטרייכענדיג, דעם איגענארטיגען טאן פון זייערע בילדער און די רייפקייט פון זייער טאלאנט.

האנדעלס-קאדעקס

איינפערזאניגע סוחרים

איינפערזאניגע רעגיסטרירטע סוחרים מוזען אריינציהען אין רעגיסטער די פירמע, אונטער וועלכער זיי וועלען פיהרען די אונטערנעהמונג, דאס זיץ-ארט, בראנזשע און אנדערע נויטיגע פרטים בנוגע דער רעכטליכע טאטפעהיגקייט פון אייגענטימער, ווי אויך אלע פארגעקומענע ענדע־רונגען – אין שייכות מיט די אנגעוויזענע אומ־שטענדען. צום רעגיסטער מוז אויך ביינעלעגט ווערען א נאטאריאל-בעשטעטיגטע מוסטער-אונטער־שריפט.

אויב א פרוי פיהרט אן אונטערנעהמונג מיט דער הסכמה פון מאן, טראגט זי פעראנטווארטליכ־קייט פאר אלע התחייבות'ן פון געשעפט. פעראנט־ווארטליך איז זי נישט בלויז מיט'ן בשותפותדיגען פאמיליע-פערמעגען, נאר אפילו אויך מיט'ן פער־מעגענס פארנעוצהענעם אין אקט אינטערציו. נישט מעהר: דער מאן קאן אריינטראגען אין האנדעלס־רעגיסטער א בעמערקונג, אז די פרוי פיהרט דאס געשעפט אהן זיין הסכמה. ממילא איז זיין פער־אנטווארטליכקייט פאר די שפעטער ענטשטאנענע געשעפטליכע התחייבותן א בעגרעניצטע.

דעסגלייכען מעג אויך די פרוי פון א רע־גיסטרירטען סוחר פארלאנגען, אז אין רעגיסטער זאל אריינגעצויגען ווערען די בעמערקונג, אז זי האט געשלאסען אן'אקט אינטערציזע, אויב זי איז אין אדורכפיהרען די דאזיגע פארמאליטעט פער־אינטערעסירט.

א מעשה מיט א ווירט, אן'אדמיני־סטראטאר און 2 סטרוזשעס

(א) דער הויזווירט הערש ראזען פון ציגעל־גאס 37 האט אפגעזאגט דעם סטרוזש סאבטשאק פון פאסטען. דער לעצטער האט געפונען א בעלן אויף דעם פאסטען וואלענטי טאמאלא, וועלכע" האט דעם ערשטען געגעבען 2450 זל. „אדסטעמפנע־א" דער אדמיניסטראטאר ישראל הערש עדעליסט האט דעם סטרוזש-קאנדידאט בעשטעטיגט.

ווען וואלענטי איז געקומען אויפ'ן פאסטען האט איהם דער ווירט ערקלערט, אז ער איז נישט מסכים אויפ'ן גאנצען עסק. וואלענטי האט דערום דעם גאנצען ענין איבערגעגעבען אין געריכט, און געכטען זענען ביידע: דער סטרוזש סאבטשאק און דער אדמיניסטראטאר געשטאנען פאר'ן געריכט.

נאכ'ן אויסהערען די פערטיידיגער, זענען ביידע בעפרייט געווארען.

טעל־עגראמען

שלום באשכנז...

צווישען די „שטורמיסטען" און „שטאלהעלם", און צווישען „פאטערלאנד-פראנט" און „היימוועהר"

בערלין, 28. (ספ. טעל.) אין רעזולטאט פון די אונטערהאנדלונגען צווישען דעם מיניסטער העהם, אלס שעף פון שטורמיסטען־שטאב און דעם מיניסטער זעלדטע, אלס אנפיהרער פון „שטאלהעלם" איז צווישען די דאזיגע 2 ארגאניזאציעס געקומען צו א פולשטענדיגען הסכם, און דער „שטאלהעלם" האט בעקומען א ביים נאמען, ווי דהיינו „נאציאנאל-סאציאליסטישער פערבאנד פון פראנט-זעלנער".

וויען, 28. (ספ. טעל.) „נייע פרייע פרעסע" איז מודיע, אז עס איז געקומען צו א פולשטענדיגען הסכם צווישען דעם אזויגערופענעם „פאטערלאנדס-פראנט" און דער „היימוועהר".

די יודען-העצע אין דער עסטריי־כישער פרעסע הערט נישט אויף

ווייטערע אנגריפען געגען נאטוראליזירטע מזרח-יודען

וויען (יט"א) די רעכטס-ראדיקאלע עסטרייכי־שע פרעסע זעצט פאר די אנטי-יודישע העצע. היות די פריהערדיגע קאמפאניע פון דער אנטיסעמיטי־שער פרעסע געגען די יודישע דאקטוירים האט, ווי בעקאנט, געהאט ערפאלג, ווירקט די איצטיגע העצע פיל בעאונרוהיגענדער ווי אמאל.

דאס „וויענער מאנטאג-בלאט", וואס ערשיינט אין פערלאג פון דער „רייכספאסט" לאזט נישט דורך קיין איין נומער, אין וועלכען דאס בלאט זאל זיך אויף זיין שטייגער נישט פערנעמען מיט יודישע פראגען. דאס ביישטע שלאג-ווארט פון „וויענער מאנטאג בלאט" איז — „אסט-פעריודונג". דאס בלאט שרייבט צוו. אנד. אז, „נאך דער וועלט־מלחמה איז וויען פערפלייצט געווארען דורך שטיי־גער און ראסען-פרעמדע צוואנדערער, וועלכע האבען תיכף געפונען א זארגפולע הילף מצד דער שטאט-פערוואלטונג", אויף דעם וועג זאלען טויזענדער פוילישע און אונגארישע יודען האבען איינ־געבירגערט געווארען. דאס בלאט בערעכענט זייער צאהל אויף נישט ווייניגער ווי 20 טויזענד. „מען האט זיך נישט בעגנוגענט בלויז מיט דער איינבירגערונג פון אסט-יודען און קאנפעסיאנסלאזע, נאר מען האט זיי נאך אויפגענומען אין געמיינדע־דינסט" דאן קומט ווייטער א צעטעל פרישע חטאים פון יודישע דאקטוירים און פיל פון זיי ווערען אנגערופען מיט'ן נאמען.

אין דעם זעלבען שופר בלאזט זעלבסטפערשטענד־ליך דער „עסטרייכישער בעאבאכטער". די „וויענער בייעסטע נאכריכטען" קענען נישט בלייבען הינטער־שטעליג. דאס דאזיגע בלאט איז גענוג ציניש צו ער־קלערען, אז דאס פערורופען זיך אויף דעם טראקטאט פון סט. זשערמען געגען דער איינפיהרונג פון „נו־מערוס קלאוזוס" אין עסטרייך האט נישט קיין אחיזה, ווייל דער טראקטאט אין כלל נישט שיין קיין שטע־רונג... די יודען, שרייבען די „נאכריכטען", וואל־טען בעסער געטוהן, ווען זיי פערורופען זיך נישט אויף דעם שלום-טראקטאט.

אויף דאס וואכענבלאט פון יוסטיץ-מיניסטער ד"ר שושניג, „שטורם איבער עסטרייך" פער־בעהמט זיך אין לעצטען נומער מיט דער יודען־פראגע און פאדערט א „לעזונג". דערביי טרעט דאס בלאט ארויס בעזונדערס העפטיג געגען „יענע יו־דען, וואס מאכען דורך אין שנעלצוג-טעמפא זייער געזיבוגס-ענדערונג".

Dr. REICHER

פאלודביאווא 28, טעל. 93-201

ספעציאליסט

פאר מענער-שוועכע-בעהאנדלונג,

סעקסועלע בערא־טונגען און פסיכא-אנאליזען.

נעהמט אן פון 8 – 11 פריה און פון 5 – 8 אווענד

זונטאג און חגאות פון 9–1 פארמיטאג.

Dr. HELLER

ספעצ. פאר הויט און וועגערישע קראנקהייטען און מענער-שוועכע

8 טראוגוטא 8, טעל. 179-89

נעמט אן פון 8–11 און פון 4-8 אוונט.

זונטאג פון 11–2 מיטאג.

פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל.

אומבעמיטעלטע — לעמשניצע-פרייזן

קלאנג-קינא-טעאטער

ZACHĘTA

זגערזשער 26

היינט און פאלגענדע טעג!

דאפעלטער פראגראם!

די ערגסטע פרוי זינגט די שענסטע לידלעך

— I. —

„די גרויסע זינדיגערין"

אין די הויפטראלען:

Claudette Colbert

Ricardo Cortez און

— II —

דאס שעהנע ווערק

„Dixiana"

אין דער הויפט-ראלע: **Bebe Daniels**

אנהייב 4 נ"מ. שבת און זונטאג 12 בייטאג

טעאטער

„ראזמאיטאשטשי"

(פריהער „Teatr Miejski")

צינגל-גאס 27 טעל. 112-25

די. דויד צעלמייסטער

פרעזענטירט

דעם טעאטער

„אראראט"

קינסטל. אנפ. מ. בראדערזאן.

אין דעם רעוועלאציע-פראגראם

א. נ.

הימל, עפן זיך...

קאנפעראנסיע: **וול. גאדיק.**

אונזער קינסטלער-אנסאמבל לויט א. ב.

בירנבוים דוד	טארו רוט
בערגמאן יואל	לעווי-בראוויצקא רייזעל
גאדיק וול.	שיינע מרים
גאלדשטיין שמואל	שומאכער ישראל
דאלסקא מרים	שווארצשטיין בער
דזשיגאן שמעון	

פרעמיערע: זונטאג, דעם 1-טען אפריל.

ראדיא-ווינקעל

א ראדיא-שולע פאר זינגערס און רעדנערס

אין מאנטרעאל (קאנאדא) איז צום ערשטען מאל אין דער געשיכטע פון ראדיא געעפענט גע־ווארען א ספעציעלע ראדיאפאנישע שולע פאר רעדנערס, פרעלעגענטען, אקטיארען זינגערס און מוזיקער, וועלכע ווילען ארויסטרעטען פאר'ן מיק־ראפאן.

אין דער דאזיגער שולע ווערען ספעציעל געלערנט די גרונד-פרינציפען פון דער ראדיא־טעכניק, ווי אזוי מען דארף זיך בעגעהן מיט'ן מיקראפאן, כדי די שטימע אדער קלאנג זאלען ארויסקומען קלאר און דייטליך.

אן'ארקעסטער מיט יאשא חפץ, יהודה מענוכין, אפרים צימבאליסט

ווי בעקאנט פערקויפען די אמעריקאנער ראדיא-סטאציעס גאנצע שעה'ן פון זייער פראגראם פאר רעקלאמע-צוועקען. לעצטענס האט די אמערי־קאנער אויטאמאביל-פאבריק „קאדילאק" בעשלאסען מיט איהר רעקלאמע איבערראשען גאנץ אמעריקא. זי האט אפגעקויפט ביי דער גרעסטער אמעריקא־נער ראדיא-סטאציע אין ניו-יארק 4 שעה פון טעגליכען פראגראם. ה' „קאדילאק" האט געמאלדן, אז זיין אויטאמאביל-פירמע האט געגרינדעט א ספעציעלען „קאדילאק"-ארקעסטער אין וועלכען עס וועלען שפילען פון די פידלער: יאשא חפץ, יהודה מענוכין און אפרים צימבאליסט. פון די פיאניסטען: די וועלט-בעריהמטע וולאדימיר הא־ראוויץ, יוסף האפמאן און ראזע טורבי און זינגען וועלען: ראזא פאנסעל, לילי פאנץ, לוקרעציא בערי און לאטא לעהמאן.

אט די דאזיגע וועלט-בעריהמטע זינגערינס טרעטען אויף אין אמעריקאנער ראדיא און די פירמע „קאדילאק" וועט דערוויילע צווישען איין נומער און אנדערן לויבען איהרע אויטאמאבילען.

יאשא חפץ און יהודה מענוכין מאכען דערביי גאר נישט קיין שלעכט געשעפט, ווייל פאר יעדען אויפטריט, 20 מינוט שפילען, בע־קומען זיי צו צוויי טויזענד דאלאר. „קאדילאק'ן" קאסט די דאזיגע רעקלאמע טעגליך 10 טויזענד דאלאר.

ניאגארא-וואסערפאל פארן מיקראפאן

אן'אמעריקאנער ראדיא-סטאציע האט אוועק־געשטעלט צוויי מיקראפאנען איבערן הערליכן און גרעסטען וואסערפאל אויף דער וועלט „ניאגארא". די מיקראפאנען זענען אויפגעהאנגען געווארען אויף א הויך פון 75 פוס פונקט אין ארט, ווען די ריזיגע מאסען וואסער פאלען אראפ אין טייך אריין.

אזוי ארום קענען זיך די אמעריקאנער ראדיא-הערערס, וואס געפינען זיך טויזענדער קי־לאמעטער ווייט פון ניאגארא-פאל ענטציקען מיט'ן מעכטיגען גערויש פון וואסער-פאל. פערשטעהט זיך, אז פאר'ן אויב מאכט די „ניאגארא" א שטאר־קערען איינדרוק ווי פאר'ן אויער.

פון דער לאדזשער בערזע

באנק פאלסקי	—	—	—	78.50
3 פראצענטיגע	בודאוולאנע	—		42.70
4 „	דאלארובקא	—		52.50
7 „	סטאביליזאציע (אמ.)			58.25
8 „	ווארשאווער	פאנד-בריף		52.50
8 „	לאדזשער	„	„	47.00
ענגלישער פונט	—	—	—	27.00
דאלאר – אפיצ.	5.30	נישט אפיצ.	—	5.27
גאלד-דאלאר –	—	—	—	9.00
גאלד-רובל –	—	—	—	4.65
דייטשער מארק	—	—	—	2.10

שאקאלאד „אנגלאס"

כשר לפסח

אפילו למהדרין

מעלדונגען

הנחה-בילעטען אין קינאס און טעאטערן.

די קולטור-קאמיסיע ביי דער בראכאוו-ביב־ליאטעק, אל. קאשטשושקי 9, טעל. 191.50, גיט ארויס הנחה-בילעטען אין אלע קינאס, גרויסע הנחות אין קינא „ראקעטא".

דעם 3. אפריל, דינסטאג, דעם צווייטען טאג חול-המועד א גרויסע הנחה-פארשטעלונג אין שטא־טישען טעאטער (סקאלא) שרודמיעסקי 17 אויף דער בעריהמטער קאמעדיע „דער הער פון דער גע־זעלשאפט" (Pan z towarzystwa), וועלכער איז מיט גרויס דערפאלג געשפילט געווארען אין ווארשאווער טעאטער „אטענעאום". פרייזען פון 35 גר. ביז 2.30 שוין צו בעקומען.

זונטאג דעם 1-טען אפריל דעם 2-טען טאג יום-טוב, 10,15 פריה און מאנטאג דעם 2-טען אפריל דעם 1-טען טאג חול-המועד 10,10 פריה 2 הנחה-סעאנסען אין קינא „ראקעטא" שענקע־וויטשא 40 אויף דעם פילם „קוים נעכטען" (Zaledwie wczoraj) בילעטען צום פרייז פון 25 גר. אן זענען גילטיג נאר אויף דעם סעאנס, וואס ווערט געקויפט.

הנחה-בילעטען אין יודישען קאמעראל-טעא־טער אויף דער סענסאציאנעלער פיעסע אורקע נא־כאלניק „גנבישער אושר".

הנחה-בילעטען אין טעאטער „ראזמאיטאשטשי" אויף דער מוזיקאל. קאמעדיע „no, no, nanette".

דער סעקרעטאריאט איז טעטיג יעדען טאג פון 10 ביז 2 פארמיטאג און פון 4 ביז 10 אווענט. אל. קאשטשושקי 9, טעל. 191.50.

Dr. med.

LEON FUCHS

אינערליכע קראנקהייטען

האט זיך איבערגעצויגען

אויף וואלטשאנסקא 65

(רוג אנדזשעיא) טעל. 172-44

נעמט אן פון 3–5 נאכמ.

A. Fiszlewicz NARUTOWICZA **12** tel. 134-66

ווילדע זילבער-פוקסען!
בלויפוקסען, שווארצע אלאסקא, קושי-זשאקעס ווי אויך מארינארקעס אלערליי סארטן.
מאדעלען אויפ'ן יאהר 1934.
באמערקונג: ברייטשוואנצען אין א גרויסן אויסוואהל עמפפעהלט

PRIMO CARNERA, MAX BAER, JACK DEMPSEY
היינט פרעמיערע!
ווי אויך דער רייצענדער שטערן MYRNA LOY אין דער גרויסער ליבעס-דראמע פון פערליבטע הערצער
„באקסער איז דאס מיידעל"
אויסער'ן פראגראם: די געשעהענישען פון דער - לעצטער מינוט -

קלאנג-קינא
CAPITOL
זאוואדזקא 16

קאנקורענץ!
צוליב'ן קריזיס זענען די פרייזן געווארען בעדייטענד פערקלענערט אין מיין פריזיער-אנשטאלט פאר דאמען און הערען

מ. קופקא, לאדז
פאלודניאווא 12 (רוג פילסודסקיעגא) טעל. 119-40

מענער-סאלאן:		דאמען-סאלאן:	
ראזירן מיט קאלאנסקע	15 גר.	שערען	40 גר.
שערען	30 גר.	שערען שילעריגס	25 גר.
שערען און ראזירען	40 גר.	אנדולאציע	80 גר.
שערען א יונגעל	20 גר.	אנדולאציע מיט שערען	1 זל.
קאפ-וואשען	20 גר.	וואסער-אנדולאציע	
מאסאזש	20 גר.	מיט קאפ-וואשען	1.50 זל.
א חוץ פרייטאג און שבת		מאניקור 30 גר. שבת	40 גר.

באמערקונג: פרייטאג, שבת און יום-טוב ראזירען מיט 20 גר. שערען 40 גר. אין דאמען-סאלאן ווערען די פרייזען פרייטאג, שבת און יום-טוב צפוטש געהעכערט.
דער דאמען- און הערען-סאלאן ווערט געפיהרט דורך די בעסטע פאכמענישע קרעפטען.
ערשטקלאסיגע בעדינונג! ביטע קומט און איבערצייגט אייך!

די שענסטע און די בעסטע
קונסט - פאטאגראפיעס
ווערען אויסגעפערטיגט אין דעם פאטאגראפישען אטעליער
„פאלאניא"
11 יערזשעגא 11
צוליב יום-טוב גיב איך א פרעמיע
3 פאסטקארטען דאפעלט רעטושירט און א שפיגעלע מיט אן'איינען בילד **3**
נאר פאר 1.75 זל.
באמערקונג: אין מיין אטעליער געפינט זיך זעהר שעהנע קאסטיומען צו יעדער אויפנאהמע גאנץ בחנם.
נעמט אויס די געלעגענהייט און געדענקט די אדרעס.
„POLONIA"
אינהאבער פון דער דיפל. פאטאגראפיע גוטערמאן. לאדז, יערזשעגא 11.
צפאהר טראמוויי נומר 3.

הורט	אל תסתכל בקנקן אלה במה שיש בו	און דעטייל

זאך נישט קיין שיינע עטיקעטען נאר גוטע סחורה און פאר ווייניג געלד, און נאר צואלכעס קענסט דו בעקומען דאס בעקאנטע גוטע
שמאלץ כשר לחג הפסח
אין בעוואוסטען באר
„ALA FOURCHETTE" Piotrkowska **62** Tel. 183-64
מיט עכטונג **הערמאן בערנהיים**
פיעטריקאווער 62, טעל. 183-64.
קומט און איבערצייגט אייך!
בעמ.: שבת און יום-טוב איז דאס געשעפט געשלאסען
כשר		לחג הפסח

וויכטיג לחג הפסח
איז ביי מיר צו בעקומען
ראזינען-ווין, אונגער-ווינען, מעהד, כרמל, שפריט ש"פ, שליוואוויטש
די בעסטע סארטען! צו ביליגע פרייזען
און איך בעט מיינע פריינד און בעקאנטע דורכאויס נאר צו פאדערן מיין סחורה.
מיט עכטונג **משה אלטער** לאדז, זאוואדזקא **10**
בעמערקונג א פלאש ווין פון 1.50 זל. און.

שטר מכירת חמץ
זאכאדניא 49
ביי הר"ר **יהושע פרידענזאן**
בהר"ר שמעלקי ז"ל
מורה הוראה דפה.

שיימלען
מיט פאריזער שרינדען און פערטיגע שיימלען ווערען ערשטקל. און רעיעל אויסגעפיהרט
ביי קערש,
סקווערא 15

די שענסטע דרוק-ארבייט
ווערען אויסגעפיהרט אין דער דרוקעריי
בראמבערג און בוים
פילסודסקיעגא 55 (פראנט)
ווי צ.ב.ש. רעכנונגען, בריפבויגען, קווי-טאנציעס, שטעמפעל-באנדעראלען, עטי-קעטען, חתונה-קארטען, וויזיט-קארטען, א.א. פינקטליך און סאליד אויסגעפערטיגט.

LECZNICA
chorób
uszu, nosa i gardła
מיט שטענדיגע בעטען
עס ארדינירען די דאקטוירים:
Dr. IMICH, Dr. WOŁYŃSKI
PIOTRKOWSKA 55
fr. I p., tel. 174-74.

אויערן, נאז און האלז-קליניק
מיט בעטען פון Dr.
Z. Rakowski
פיעטריקאווער 67, טעל. 127-81
נעהמט אן שטענדיגע קראנקע (צוועק אפעראציע א. ז. וו.) ווי אויך אמבולא-טארישעס פון 11-2 און פון 5-8 אוונט.

Dr. med.
Haltrecht
ספעציאל-ארצט פאר הויט- און געשלעכטס-קראנקהייטען
פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21
נעמט אן פון 8—1 מיטאג און פון 5—9 אוונט, זונטאג פון 10—1 בטאג.
אלע ארט אנאליזען.

Dr
Wajnberg
ספעצ. פון לונגען, הארץ און סקלעראז-קראנקהייטען
וואוינט יעצט פיעטריקאווער 145
טעל. 126-02.
נעמט אן פון 9—10 פריה, 3—4, 8—9 אוו.

ביטשריפט ביורא
פאר געריכטס- און אדמיניסטראציע-מאכט
B. Mann
האט זיך איבערגעצויגן פון פעטריקאווער 10
אויף פעטריקאווער 82
פארטער, לינקע אפיצינע.

Dr.
Szymon Grinberg
פילסודסקעגא 55
טעל. 168-58
נעמט אן פון 10 — 12 פרי
און פון 4.30 — 6.30 אוונד.

Dr. med. Niewiażski
ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען. בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע
אנדזשעיא, 5 טעל. 159-40
נעהמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו.
זונטאג און יום-טוב פון 9 - 1 פארמיטאג.
בעזונדערער ווארטע-זאל פאר פרויען.

Dr.
S. Kantor
ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע
וואוינט יעצט
Piotrkowska 90, tel. 129-45
נעמט אן פון 8—2 נאכמ. און פון 4—9 אוו., זונטאג און יום-טוב פון 8—2 נאכמ.

„OMEGA" לעטשניצע
פון דאקט. ירים-ספעציאליסטען
גלובנא 9, טעל. 142-42
ס'ווערט אנגענומען אויפ'ן ארט, וויזיטען אין דער שטאט. נאכט-הילף, ערצט-ליכע אנאליזען. קווארץ-לאמפ, רענטגען, דיאטערמיע.
בעראטונג 3 זל.

Dr. med.
Ignacy Grynberg
ספעצ. פאר אינערליכע קראנקהייטען
צעגעלניאנא 17, טעל. 174-15
נעמט אן פון 6 ביז 7 אוונט

ראטעוועט אייער געזונד!!!
קראנקע אויף רופטורען (ברוך-קראנקהייטען)
ספעציעלע ארטאפעדישע הייל-גומי-באנדאזשען פון מיין מעטאדע העלפען ראדיקאל אונטער גאראנטיע אהן אפעראציעס פון אלע מינים ברוך-קראנקהייטען (רופטורען) אפילו די עלטסטע און געפעהרליכסטע ביי מענער, פרויען און קינדער.

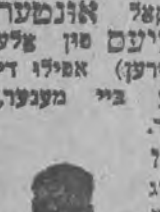

דאס אראפלאזען זיך פון מאגען און קישקעס בעזייטיג איך דורך פערלעגען ספעציעלע אינדיווידועל צוגעפאסטע בויך-באנדאזשען.
אויך אויסגעקרימטע רוקן-ביין (הויקערס) ארטאפעדישע הייל-גארסעטן אויף ביינער-שווינד-זוכט און אלע אנדערע פעהלערן ארטאפעדישע הייל-אפאראטען אויף פלאטפוס.
ספעציעלע איינלאגען לויט גיפס-מאדעלען, אויף זשילאקעס — גומי-זאקען לויט מאס. קינסטליכע הענד און פיס.
ספעציעלער אנשטאלט פאר הייל-ארטאפעדיע
Spec. Ortop. O. Petrykiewicz אויס לעמבערג
לאדז, פיראמאוויטשא 9 (אלגינסקא)
(פראנט פארטער), טעל. 177-09 נאהנט פון לאדזער פאבריקס-באהנהויף
בעמערקונג: דאס ערשיינען פון די קראנקע איז אונבעדינגט נויטיג.
צאהלרייכע דאנקזאגונגען און דאנק-בריף
(אין זגערזש אויף סלאוואצקא 2 № און 4 № אייגענע הייזער)

זיכערע הילף און א רפואה!
אהן אפעראציע, אהן א מעסער און אהן בלוט-פערגיסונג פאר קראנקע אויף ברוכען, ביי מענער, פרויען און קינדער, פלעדערט קאליקעס פון נוית, הויקערס אהן פיס און הענד.

בהוכלייערענדע פערלאזט נישט די קראנקהייט, ווייל דער ווינקעל-ברוך ווערט גרויס ווי א מענשען-קאפ, און עס פאלט אריין אין דעם כיס איז דער קראנקער אין א גרויסער סכנה, דורך פערדרייען די קישקעס ווערט ער בראנדיג און שטארבליך. ספעציעלע געמאכטע ארטאפעדישע הייל-באנדאזשען פון מיין ארטאפעדישע הייל-אנשטאלט היילען שנעל און בעזייטיגן; זיכער דעם שהערסטען און פערעלטערטסטען ברוך, אויך פאר הויקערס, לייטונגען (ביין-שווינדזוכט) ספעציעלע ארטאפעדישע הייל-גארסעטען און שטארטען פאר פערקרימטע פיס און פלאט-פיס, קינסטליכע פיס און הענד, ווי אויך ספעציעלע ארטאפעדישע אבזשורען פאר צוריקגעקומענע ברוכען נאך אפעראציע.

אכטונג! זייט דעם 1-טען אקטאבער 1933 ווערען אלע קראנקע אין מיין ארטאפעדישע הייל-אנשטאלט נור פון מיר פערזענליך בעהאנדעלט / 30-יעהריגע פראקטיק און פולע גאראנטיע! ערמעסיגטע פרייזען! עמפפאנגט טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אוו.
איינציגע ארטאפעדישע הייל-אנשטאלט
Specialist Dyr. J. RAPAPORT, Ortoped
פון לעמבערג
Łódź, Wólczańska 10, tel. 221-77, front, parter.
מיר נעהמען אויך אן פערזיכערטע פון דער קראנקען-קאסע.
ערמעסיגטע פרייזען!
דאנקזאגונג.
זייט א סך יאהרען האב איך געליטען אויף א ברוך, און קיין שום ברוך-באנד איז בישם אומשטאנד געווען זו איינצוהאלטען און מיר צו לינדערן מיינע שמערצען און פיין בעקומען פערצווייפלם. היינט א דאנק דעם גרויסען ספעציאליסט ה' דיר. י. ראפאפארט ארטאפעד אין לאדז, וואלטשאנסקא 10, פראנט, פארטער, איז מיר דער ברוך נישט בלויז געווארען איינגעהאלטען, נאר אינגאנצען אויסקורירט, פאר וועלכעס איך דריק דעריבער אויס מיין הערצליכסטען דאנק.
(9)
(–) ל. סאלאמאנאוויטש. לאדז, זשידאווסקא 29.

אנאנסען-פרייז פאר א מילימעטער-שורה
פאר'ן טעקסט—40 ... פרייטאג און ערב-יו"ט—24 גר. אין דער זייט 3 שפאלטען
אין טעקסט—40 ... —60 ... 4
נאך'ן טעקסט—12 ... —18 ...
אויסער דער שטאט 50 פראצ. טייערער, אויפשלאג 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. א ווארט

נעקראלאגען—20 גר. א מ/מ (אין דער זייט 3 שפאלטען) קליינע אנאנסען ביז 15 ווער-טער 1 זל. יעדעס ווייטערדיגע ווארט — 10 גר.

אבאנאמענטס-פרייז:
אין לאדז — 4 זלאטעס א חודש מיט צושטעלען א היים. אויף דער פראווינץ — 5 זל. א חודש; אין אויסלאנד 7 זל. אמעריקא—1 דאל.

פעהלערן, וועלכע ענדערן נישט פרינציפיעל דעם אינהאלט פון דער אנאנס בערעכטיגען נישט צום איבערגעבן די אנאנס אדער צוריקצוצאהלען פאר דעם אנאנס

פאר'ן אינהאלט און טאן פון די אנאנסען איז דער פערלאג נישט פעראנט-ווארטליך. די אדמיני. איז אפען ביז דער נאכט פון פייערטאג.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg
Czcionkami i druk. rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman

די שעהנע רייד פון היטלער'ן זענען נישט מעהר ווי ווערטער

די לאַגע פון די דייטשע יודען האָט זיך לחלוטין נישט פערבעסערט. — בעריכט וועגען דייטשלאַנד אין „אַנגלאָ-דזשואיש אַסאָסיישאַן". — קיין שום זעלבסטאַכטענדער יוד טאָר זיך נישט בענוצען מיט דייטשע סחורות

לאָנדאָן (יט"א) אויף דער לעצטער זיצונג פון „אַנגלאָ דזשואיש אַסאָסיישאַן" האָט דער פּרעזידענט פון דער אַסאָסיאיישאַן לעאָנאַרד מאָנטעפיאָרע פאָרגעשטעלט דעם בעריכט פון „דזשאָינט פאָרעין קאָמיטע" און ביי דער געלעגענהייט ערקלערט צו. אַנדערען:

עס שײַנט, אַז די וועלט הויבט שוין אָן צו בעגרײַפען דעם פאַקט, דאָס די צושטערונג פון יודישען עקאָנאָמישען לעבען אין דייטשלאַנד איז אויך גורם די צושטערונג פון דייטשלאַנדס ווירטשאַפטליכען סיסטעם.

די „נאַצי" האָט אָנגעהויבען איהר קאַמפּאַניע מיט דער בפירושע פּוּנקט צו פיהרען זי אין דער ריכטונג פון אַ ברייט-פערמאָסטעגעם אַנטי-יודישען באָיקאָט. איצט אָבער טוען די פיהרער פון דער אָרגאַניזאַציע, אַז דער אמת'ער מיין איז גאָר געווען צו שטיצען די ענטוויקלונג און וואוקס פון האַנדעל. דער רייכס-יוסטיץ-מיניסטער ד"ר פראַנק און היטלער בכבודו ובעצמו האָבען זיך לעצטענס אָפען אַרויסגעזאָגט געגען די לאָקאַלע פּרובען אַריינצומישען זיך אין ווירטשאַפטליכע פראַגען און בפירוש ערקלערט, אַז אַזעלכע פּרובען טאָרען נישט טאָלערירט ווערען.

דאָס זענען אָבער בלויז ווערטער, אין דער ווירקליכקייט איז נישטאָ קיין סימן פון אַ בעווייז, אַז די אַנטי-יודישע פּראָפּאַגאַנדע ווערט באמת קלענער. דער „שטירמער" און די „פרענקישע טאַגעסצייטונג" פערעפענטליכען נאָך אַלץ ליסטעס פון פירמעס, וואָס בעשעפטיגען יודישע אָנגעשטעלטע, און די ליסטעס ווערען איבערגעחזר'ט אַזוי לאַנג ביז די יודישע אָנגעשטעלטע ווערען נישט בעזײַטיגט.

דער כלל-גדול פון דער דאָזיגער קאַמפּאַניע איז, אַז נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטען טאָרען נישט קויפען ביי יודען און אַז נאַצים, וואָס מען וועט זיי זעהען אַ בעטרעטען די שוועל פון אַ יודישער אונטערנעהמונג, וועלען בעזײַטיגט ווערען פון דער פּאַרטיי. ווי אַזוי מען קען פיהרען אַזאַ אַקציע און גלייכצייטיג טענה'ן, אַז עס איז נישטאָ קיין אַנטי-יודישער באָיקאָט, איז שווער צו פערשטעהן.

נאָך אַ פאַקט. דער בירגערמייסטער פון בערלין האָט געלאַזט אַנאָנסירען, אַז עס זענען דאָ וואַקאַנטע פּלעצער פאַר דאָקטוירים אין אַ גרויסען מוניציפּאַל-שפּיטאַל. יעדער קאַנדידאַט האָט געדאַרפט פאָרשטעלען בעווייזען, אַז ער אַליין און זיין ווייב זענען פון ריין-אַרישער אָפּשטאַמונג. להשגיח, האָט דער קאַנדידאַט געדאַרפט אָפּגעבען אַן ערקלערונג וועגען זיין איצטיגער און פריהערדיגער פּאָליטישער אָנגעהעריגקייט. עס הייסט, אַלזאָ, נישט עפּעס אַנדערש, נאָר, אַז דייטשע דאָקטוירים וועלען אויסגעפּהערט נישט ווערען זייער וויסענשאַפטליכע קוואַליפיקאַציעס, נאָר וועגען זייער פּאָליטישער איינשטעלונג און זייער אייגענע און זייערע ווייבערס ראַסען-אָפּשטאַמונג.

עס קען זיין, האָט לעאָנאַרד מאָנטעפיאָרע פאָרטגעזעצט, אַז דער אורשפּרינגליכער גליהענדער אויסברוך פון אויפרעגונג געגען די געשעהענישען אין דייטשלאַנד האָט זיך פערקלענערט. עס זענען נאָך אָבער דאָ געוויסע סיבות, אַז די אויפרעגונג בכלל זאָל בלייבען אונפערמינערט. מען דאַרף זיך אָפּגעבען אַ חשבון, אַז דער נאַציאָנאַל-סאָציאַליזם איז געווענדעט געגען די יודען מחוץ דייטשלאַנד פּונקט אַזוי ווי געגען יענע, וואָס האָבען געהאַט דאָס אומגליק געבוירען צו ווערען אָדער צו לעבען אין דעם דאָזיגען לאַנד. מיר קענען נישט, מיר טאָרען נישט אָוועקמאַכען מיט דער האַנד די דאָזיגע אַרויספאָדערונג.

חוץ דעם מוזען מיר זיך אָפּגעבען אַ חשבון, אַז מיר פערטיידיגען נישט בלויז די יודישע זאַך. פרייהייט פון געדאַנק און וואָרט, פרייהייט פון רעדע און געדאַנק — אַלץ, וואָס ווערט בעטראַכט אַלס די טייערסטע דערגרייכונגען פון דער מערב-ציוויליזאַציע, שטעהען איצט אין קאָן.

איבערגעהענדיג צו דער פראַגע פון באָיקאָטירען דייטשע סחורות, האָט לעאָנאַרד מאָנטעפיאָרע ערקלערט:

זיכער איז, אַז קיין שום זיך זעלבסט אַכטענדער יוד וועט זיך נישט בענוצען מיט דייטשע אויסאַרבייטונגען אָדער דינסט-לייסטונגען. פאַראַיאָהרען האָבען מיר דעבאַטירט די באָיקאָט-פראַגע און איך גלויב, אַז אונזער דעמאָלסדיגער בעשלוס איז געווען אַ פערנונפטיגער. און אַז אַביסעל פראַקלאַמירטער באָיקאָט וואָלט געבראַכט מעהר שאָדען ווי נוצען.

עס איז קיין ספק נישט, אַז דער באָיקאָט, וועלכער ווערט געפיהרט, הגם ער איז נישט פּראָקלאַמירט געוואָרען, האָט בעדייטענד געשאַדעט דעם דייטשען אויסלענדישען האַנדעל. עס איז קיין ספק נישט, אַז די האַלטונג פון יודישען סוחר האָט איז אַ שטאַרקער מאָס גורם געווען צו דער ירידה פון דייטשען עקספּאָרט, קיינער קען אָבער נישט גענוי אָנגעבען, ווי גרויס אָדער ווי קליין איז געווען די ווירקונג פון דער יודישער אַקציע אויף דעם דאָזיגען רעזולטאַט.

לעאָנאַרד שטיין, דער פּרעזעס פון דער עקזעקוטיווע פון דער „אַנגלאָ דזשואיש אַסאָסיישאַן" ערקלערט, דאָס הגם ער האָט די פולע סימפּאַטיע פאַר דעם באָיקאָט, האַלט ער אָבער, אַז די וויכטיגקייט זיינע איז שטאַרק איבערגעטריבען געוואָרען. ער גלויבט נישט, אַז דער יודישער באָיקאָט אין ענגלאַנד זאָל ווירקליך האָבען גורם געווען די ירידה פון דייטשען עקספּאָרט.

לעאָנאַרד שטיין אַנערקענט, אַז די לאַגע פון יודען אין דייטשלאַנד האָט זיך לחלוטין נישט פערבעסערט. עס איז אויך נישט צו האָפען, אַז דאָס זאָל געשעהען אַזוי לאַנג, ווי דער נאַציאָנאַל-סאָציאַליזם איז ביי דער מאַכט. פונדעסטוועגען גלויבט נישט דער רעדנער, אַז יודישע פּראָטעסטען אָדער אַנדערע יודישע האַנדלונגען זאָלען גורם זיין אַן אַנדערונג אין דער האַלטונג פון דער דייטשער רעגירונג לגבי די יודען.

לעאָנאַרד שטיין האַלט, אַז פון דעם דאָזיגען זאַכבעשטאַנד דאַרף מען אויסציהען דעם מוסר השכל, דאָס דער קאַמף געגען היטלעריזם דאַרף געשטעלט ווערען אויף אַ ברייטערער באַזע און דאַרף זיך שטיצען נישט בלויז אויף יודישע פּראָטעסטען. דער אַנטי-היטלער פראָנט מוז אויסגעברייטערט ווערען. דער היטלעריזם איז נישט קיין ריין יודישע פראַגע, אייבער פון די ביידע: אָדער די כוחות פון יושר און מענשליכער גערעכטיגקייט וועלען זיגען, און דעמאָלט וועט צוריקגעשטעלט ווערען דער רעכטליכער צושטאַנד, אָדער די דאָזיגע כוחות וועלען בעזיגט ווערען, און דעמאָלט איז די לאַגע פון יודען האָפנונגסלאָז. עס איז, מיינט לעאָנאַרד שטיין, אַ פראַגע פון פונדאַמענטאַלער אויפפאַסונג פון רעכט און יושר, און זייט די ערשטע טעג פון אונזער געשיכטע שטעהען מיר אויפ'ן יסוד פון דער דאָזיגער אויפפאַסונג.

די שפּאַלטונג אין די נאַצי-רייהען ווערט אַלץ טיפער

פאַרוואָס האָט דייטשלאַנד אָפּגעשטעלט דעם אימפּאָרט פון רויה-מאַטעריאַלען? — צוזאַמענבראָך פון דייטשען אויסלענדישען מסחר. — די דעוויזען-רעזערווע פון דער רייכס-באַנק שטאַרק געפאַלען. — ד"ר שאַכט זאָל דעמיסיאָנירען פון דער רייכסבאַנק-ליטונג

לאָנדאָן, (יט"א). קאָמענטירענדיג די מיטטיילונג פון בערלין, אַז דייטשלאַנד האָט אָפּגעשטעלט דעם אימפּאָרט פון רויה-מאַטעריאַלען און האַלב-פאַבריקאַטען, שרייבט די „סאַנדיי טיימס" אין אַרטיקעל, וועלכען יט"א האָט שוין טעלעגראַפיש מיטגעטיילט:

דער צוזאַמענבראָך פון דייטשען אויסלענדישען האַנדעל איז די לעצטע עטליכע וואָכען איז גורם גרויס בעאונרוהיגונג אין דייטשלאַנד, מחמת דאָס לאַנד קען נישט עקספּאָרטירען קיין פערטיגע אויסאַרבייטונגען כל זמן עס אימפּאָרטירט נישט קיין רויה-מאַטעריאַלען. אויב ווייטער דאָס זאָל זיך נישט אייבגעבען, מוז אויך לייהען אַ דורכפאַל היטלערס רעזיגע קאַמפּאַניע צו בעקעמפען די אַרבייטסלאָזיגקייט, אָבער אַזאַ מפּלה וואָלט געבראַכט דעם סוף פון נאַצי-רעזשים.

נאָך מיט עטליכע טעג צוריק האָט דער רייכס פּראָפּאַגאַנדע-מיניסטער דר. געבעלס מודה געווען אין אַן עפענטליכער רעדע, אַז דער נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטישער רעזשים האָט געמאַכט געוויסע ערנסטע טעות'ן אין זיין ווירטשאַפטליכער פּאָליטיק.

פון וואָס פאַר אַ מין די דאָזיגע טעות'ן זענען געווען, קען מען זיך דערוויסען פון דער רעדע, און וועלכער דער רייכס-יוסטיץ-מיניסטער דר. פראַנק האָט דעם לעצטען פרייטאָג געהאַלטען דורכ'ן ראַדיאָ. ער האָט געזאָגט צווישען אַנדערע: „די פאַרטיי דאַרף זיך ענטזאָגען 150-פּראָצענטיגע נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטען, וועלכע קענען נישט פערטראָגען דעם פאַקט, וואָס יודען לעבען נאָך בכלל אין דייטשלאַנד".

דער יודישער באָיקאָט פון דייטשע סחורות וואָס ווערט געפיהרט איז פּלעמוני לענדער, האָט אַ חרוב מאַכענדע ווירקונג.

אינערהאַלב דער נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטישער בעוועגונג גופא געהט כסדר אַ מו"מלעניש, אַז היטלער פיהרט נישט אויס גענוג ענערגיש זיינע הבטחות און די מענשען פרעגען זיך: האָט ער פערלורען זיין שוואונג?

אויב דער דורכפאַל אין געביט פון עקספּאָרט וועט פיהרען צו וועלכע עס איז אַנדערע שוועריגקייטען — שרייבט ווייטער די „סאַנדיי טיימס" — איז במעט זיכער, אַז די שפּאַלטונג אין די נאַצי-רייהען וועט זיך פערבריטערען. איין צד, און צו איהם געהערט אויך היטלער, פאָדערט אַ געזונדע, אָרגאַנישע בהדרגה'דיגע עקאָנאָמישע ענטוויקלונג, פון דער אַנדערער זייט שטעהען „150-פּראָצענטיגע נאַצים", וועלכע פאָדערען צו בעזייטיגען די מיניסטאָרען און הויכע בעאַמטע, וואָס האָבען אורשפּרינגליך נישט געהערט צו דער נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטישער פּאַרטיי.

די לייט פון דער דאָזיגער שול גלויבען אין אינפלאַציע, נאַציאָנאַליזאַציע פון באַנקען און ערטיילונג פון אונבעגרענצטע קרעדיטען.

די נויטווענדיגקייט אָפּצושטעלען דעם אימפּאָרט ווערט ערקלערט מיט'ן קריטישען מצב פון די רייכסבאַנק רעזערווען, מחמת דאָס גאָלד און אויסלענדישע וואַלוטע, וואָס דינען אַלס באַנקנאָטען-דעקקונג, זענען אין די לעצטע עטליכע וואָכען אַזוי ווייט געזונקען, אַז די באַנקנאָטען-דעקונג איז געפאַלען ביז אַן ערך 8 פּראָצענט.

דאָס אָפּשטעלען דעם איינפיהר פון רויה-שטאָפען דאַרף זיין אַ צייטווייליגע מאָסנאַהמע צו ערמעגליכען אַ שטרענגערע איבערוואַכונג פון דייטשלאַנדס אויסלענדישען מסחר.

צווישען די ליידער פון דער נאַצי-פּאַרטיי — בעריכטעט לסוף די „סאַנדיי טיימס" — פיהלט זיך אַ שטאַרקע שנאה צו דר. שאַכט, דעם פּרעזידענט פון דער רייכסבאַנק, וועלכער ערקלערט אַז ער וועט נישט ערטיילען קיין קרעדיטען אין דער נויטווענדיגער מאָס אויף פינאַנסירען די קאַמפּאַניע צו בעקעמפען די אַרבייטסלאָזיגקייט אין דער לאַנדווירטשאַפט און אינדוסטריע. אין די קרייזען, וואָס שטעהען נאָהענט צו היטלער'ן, דריקט מען אויס די מיינונג, אַז אין משך פון דער קומענדער וואָך דאַרף מען זיך ריכטען אויף וויכטיגע שנויים און, אַז דר. שאַכט וועט נישט פערבלייבען אין דער רייכסבאַנק.

Dr. med.

L. Berman

צעגעלניאַנאַ 15, טעל. 149-07

ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט- און געשלעכטס-קראַנקהייטען, מענער-שוואַכע-בעהאַנדלונג און סעקסועלע בעראַטונג.

עלעקטריזאַציע.

נעמט אָן פון 8—11 און 4—8 אוו. זונטאָג פון 9—1 בייטאָג

פאַר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזען.

DR. MED. H. LUBICZ

פאַר הויט, וועענערישע און געשלעכטס-קראַנק.

צעגעלניאַנאַ 7 (פריהער 43), טעל. 141-32

עמפּפאַנגס-שעה'ן 8—10, 12—2, און 5—8 זונטאָג און יו"ט 9—1. פאַר דאַמען בעזונדערער וואַרטע-זאַל

ר. איזראַעל

דער אַריער-פּאַראַגראַף

72

שפּאַנענדער ראָמאַן פון דער איצטיגער ווילדער צייט

דער בייער רעזשים האָט אמת געקוקט דורך די פינגער אויף די הולען, הגם דועלען זענען געווען אָפיציעל נישט ערלויבט, צוליב דעם וואָס צום אַרט, וואו דער דועל איז פאָרגעקומען, האָט זיך דערנעהנטערט אַן אויטאָ, האָבען די סעקונדאַנטען אָפּגעשטעלט די פאָרבערייטונגען אויס מורא, אַז אַ מיצער אַ פּרעמדער זאָל דאָס נישט בעמערקען. פּאָליציי איז געווען צו אַלעם גלייכגילטיג. בלויז איינער פון דער גרופּע, דאָס איז געווען בעהמע, האָט זיך דערפרעהט וואָס דער אויטאָ קומט אָן. ס'איז נישט געווען קיין טעות. דער אויטאָ האָט זיך אָפּגעשטעלט ביים אַרט, וואו די גרופּע מענשען זענען געשטאַנען, ס'איז געווען קלאָר, אַז די מענשען וועלכע האָבען זיך דאָרט געפינען זענען געקומען מאַכען אָדער און נישט צופעליג דאָ אַדורכגעפאָהרען.

פון אויטאָ זענען אויסגעשטיגען צוויי העכערע פּאָליציי-אָפיצירען.

— דאָ האָט געדאַרפט פאָרקומען אַ דועל צווישען ליטענאַנט אַלפרעד בעהמע און דעם בעאַמטען פּריצי פּעטער, נישט אמת?

קיינער האָט נישט געענטפערט צוליב דער אייבעראַשונג אַז די פּאָליציי האָט זיך דערוואוסט וועגען דעם דועל, הגם סיהאָט זיך אויסגערעכט אַז קיינער אויסער די זעקס פאַראינטערעסירטע מענשען, ווייסט דערפון נישט.

— יאָ, אַזוי איז עס, האָט פּריצי געענטפערט, אָבער פון וואַנען ווייסט האָט די פּאָליציי?

— מיר האָבען וועגען דעם בעקומען אַן אַנאָנימען בריף, דאָרט ווערט גלייכצייטיג געבעטען אַז מיר זאָלען שטערען דעם דועל, צי ווייסען די הערען אַז דועלען זענען פערבאָטען.

— איך, למשל, ווייס דאָס זעהר גוט, האָט פּריצי געענטפערט, אָבער וואָס זאָלען מיר טון, אַז ס'עקזיסטירט נאָך אַן עהרען-קאָדעקס, וועלכער פערפליכטעט די אַריסטאָקראַטיע, און ווען איימיצער רופט אַרויס אויף אַ דועל איז נישט ערלויבט זיך אָפּצוזאָגען פון איהם.

— מיר מוזען טון אונזער פליכט און צונויפשטעלען אַ פּראָטאָקאָל, איך וואָלט געבעטען די פּערזאָנאַליען פון די הערען וועלכע האָבען זיך דאָ פערזאַמעלט.

אָהן שום ווידערשטאַנד האָבען אַלע אָפּגעגעבען זייערע נעמען און פּאַמיליען-נעמען.

— איך בעט זיך פוּנאַנדערצופאָהרען, האָט דער פּאָליציי-אָפיציר געזאָגט. פּריצ'ן אַרט זענען אָפּגעפאָהרען דריי אויטאָס, פּריצי איז געווען איבערצייגט אַז דעם אַנאָנים האָט געשריבען נישט קיין אַנדערער ווי בעהמע אַליין...

קאַפּיטעל 17

היינריך און העלען

אַזוי איז דאָס געווען. בעהמע האָט שטאַרקלעך פערמאַסטען צו זיך שטאַרקער פון איהם. פון צייט בזו אַ

מורא געהאַט פאַר בעם דאָזיגען דועל. ער איז געווען זיכער, אַז אויב ס'זאָל ווירקליך קומען צום דועל, וועט ער נישט אַרויס קיין לעבעדיגער, דערייבער האָט ער געזוכט עצות ווי אַזוי זיך אַרויסצודרעהן פון'ם דועל. דער כיטרער יונג האָט ענדליך אויסגעפונען, ער האָט געוואוסט אַז דועלען זענען פערבאָטען און אויב די פּאָליציי וועט זיך דערוויסען וועגען דעם, אַז אַזאַ דועל וועט פאָרקומען, וועט זי זיכער שטערען אַז ער זאָל צושטאַנד קומען און ער האָט אַנגעשריבען אַן אַנאָנים צו דער פּאָליציי.

אין דער פּאָליציי ווייסט, האָט מען נישט געוואוסט וואָס צו טון מיט דעם ענין, און זעהר פיל פאַלען האָט די פּאָליציי טאָלערירט דועלען, הגם זיי זענען געווען פערבאָטען, אויך אין דעם פאַל וואָלט זיך די פּאָליציי נישט קוקענדיג אויפ'ן אַנאָנים, זיך נישט אַריינגעמישט אָבער דער נאָמען פון ליטענאַנט אַלפרעד בעהמע האָט נישט געקענט לאָזען גלייכגילטיג זיין צו דער דאָזיגער פראַגע, ווען מ'האָט פערגליכט די צדדים וואָס דאַרפען זיך דועלירען: דער פּאָפּולערער און העלדישער אַלפרעד בעהמע, און פון דער צווייטער זייט דער בעשיידענער בעאַמטער פּריצי פּעטער, האָט מען בעשלאָסען אַז דער דועל מוז אומבעדינגט געשטערט ווערען. הערייבער איז די פּאָליציי אין מאָמענט פון דועל אַוועק אויפ'ן אָרט, וועלכער איז אָנגעוויזען געוואָרען אין אַנאָנימען בריף און געשטערט דעם דועל.

ווי עס פיהרט זיך אין אַזעלכע פעלען, און ווי עס הייסט דער עהרען-קאָדעקס זענען זיך די צאַד צונויפגעקומען די סעקונדאַנטען און צונויפגעשטעלט אַ פּראָטאָקאָל, אַז דער קאָנפליקט איז צווישען ביידע צדדים עהרענהאַפט ערלעדיגט געוואָרען און דער ענין איז איבעגאַנצען ערלעדיגט געוואָרען.

בעהמע האָט ווייטער טריומפירט, איהם האָט זיך געדוכט אַז ער האָט בעזיגט פּריצין, וועלכער האָט זיך

צו צייט האָט איהם נאָך געגעבען אַ ציפּ אין האַרצען ווען ער האָט זיך דערמאָהנט וועגען דעם דאָקומענט, וועלכען ער האָט אונטערגעשריבען און וועגען דעם געהיימנישפולען מאַן, וועלכער האָט איהם בעזוכט, און אַ מערקווירדיגע זאַך, איז ביי איהם פאַרגעקומען זייט נאָך'ן דועל, ווען ער האָט געטראַכט וועגען זיין געהיימנישפולען בעזוכער, איז איהם געקומען אויף די געדאַנקען דער צווייטער סעקונדאַנט פון פּריצין, דעם וועלכען מ'האָט אָנגערופען פּאַול פישער, עפּעס האָט איהם און דעם דאָזיגען מענש [illegible] אַלץ דערמאָהנט דעם, וועלכען איז געקומען און דער מאַסקע און ביי אַזעלכע שרעקענס און גרויליקייטען ביי איהם אַרויסבעקומען דעם דאָקומענט, אַן וועלכען ס'איז אָפּהענגיג זיין לעבען אָדער דער טויט. די בעוועגונג, דער אַרט פון האַלטען די הענד, דאָס אַלץ איז געווען דאָסזעלבע וואָס דעמאָלט און דעם שרעקליכען אָוועגד.

בעהמע איז געווען צופרידען אַפילו פון די האַרדיגע בעטראַכטונגען. איהם האָט זיך געדוכט, אַז אויב ער וועט סוף כל סוף דערגעהען ווער ס'איז געווען דער געהיימנישפולער מאַן, וועט זיך איהם איינגעבען צוריק צו בעקומען זיין דאָקומענט און ווידער וועט אַלץ זיין גוט.

— ווי אַזוי זאָל איך זיך אָבער איבערצייגען צי דאָס איז טאַקע אַזוי? צי איז טאַקע פּישער דער וועלכער איז געווען ביי איהם? ער האָט בעשלאָסען צו אָבסערווירען דעם דאָזיגען פישער, איהם נאָךקוקען זיין יעדען טריט און שריט, ביז ער וועט איהם דעמאַסקירען. יעדענפאַלס אויב דאָס איז טאַקע דערזעלבער וועט זיך איהם איינגעבען אויסצומיידען פיל אונאַנגענעהמליכקייטען אויב פישער וועט געווען בזו אָפּגעהיטען ווערען. (פאָרטזעצונג קומט).

דער בעזוך פון פראפ. חיים ווייצמאן אין ארץ-ישראל

קיין ארץ-ישראל איז געקומען דער געוועזענער פרעזידענט פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע, ד"ר חיים ווייצמאן, אפיציעל הייסט עס, אז ער איז געקומען צו דער עפענונג פון דעם כעמישען אינסטיטוט פון דער העברעאישער אוניווערזיטעט. דער אינסטיטוט ווערט געבוים אין רחובות. א דאנק דער שפענדע פונ'ם בעקאנטען ציוניסטישען כלל-טוער אין לאנדאן, ה' ישראל זיף, צום אנדענק פון זיין יונג-פערשטארבענעם זוהן דניאל, וואס איז אומגעקומען מיט א טראגישען טויט. דער אינסטיטוט וועט שטיין אונטער דער דירעקטער ליטונג פון פראפ. ווייצמאן.

אויסער דער דאזיגער וויסענשאפטליכער מיסיע, איז דער איצטיגער בעזוך פון ד"ר ווייצמאן פערבונדען אויך מיט דער עליה פון דייטשע יודען קיין א"י. אויפ'ן קבלת-פנים, וואס איז פארגעקומען אין תל-אביב, האט ד"ר ווייצמאן אין א רעדע דערקלערט, אז ווי ער האפט וועט די יודישע עליה קיין א"י אין דער נאהענטסטער צוקונפט דערגרייכען א צאל פון 45,000 א יאהר.

לוים זיין מיינונג וועלען, אויך ווען אין

(ספעציעלע קארעספאנדענץ)

דייטשלאנד וועט זיך דאס לעבען סטאביליזירען, דארפען פון דארט עמיגרירען ביז 20,000 יודען א יאהר, און א"י וועט זיין בכוח אויסצונעמען א העלפט פון דער דאזיגער עמיגראציע. פאר דער אנדערער העלפט וועט מוזען זארגען דאס יודענטום אין דער דיאספארא.

ד"ר ווייצמאן איז ביי דער איצטיגער צייט נישט קיין אפיציעלע פערזענליכקייט, ער פיהרט נישט אן קיין שום ציוניסטישען אמט. דאך זעהט יעדער אין איהם א חשוב'ן פיהרער פון דער ציוניסטישער בעוועגונג. אין קבלת-פנים, וואס די יודישע אגענץ האט איהם צוגעגרייט אין ירושלים, האבען זיך בעטייליגט וויכטיגע אפיציעלע פערזענליכקייטען פון דער נישט יודישער וועלט, הויכע רעגירונגס-בעאמטע, מיליטערישע און ציווילע, און אויך אלע קאנסולען פון פרעמדע רעגירונגען, בתוכם אויך דער דייטשער קאנסול.

און הגם ווייצמאן בעזיצט נישט איצט קיין אפיציעלען אמט, הערט מען זיך צו מיט אינטערעס צו זיינע עפענטליכע ארויסטרעטונגען.

און ד"ר ווייצמאן האט איצט געהאט וואס צו זאגען דעם ישוב אין א"י. צר, דער ישוב גופא, האט איהם בעזארגט מיט רעדע-שטאף. ארץ-ישראל האט זוכה געווען, אז עס ווייס נישט פון קיין נויט. עס איז פשוט מקוים געווארען דער פסוק: לא תחסר כל בה. נישט נאר עס איז נישטא קיין ארבייטסלאזיגקייט, נאר אויך דער ארבייטס-לוין גיט דעם ארבייטער די מעגליכקייט פון א זיכערער עקזיסטענץ, און ער קען אויך אפשפארען אויף ערגערע צייטען. אנ'איינפאכער שווארצער ארבייטער פערדינט 30 ביז 40 פיאסטער א טאג. דער עקאנאמישער מצב איז, דאכט זיך, אזא גינסטיגער, אז עס דארף נישט זיין קיין פלאץ פאר קאנפליקטען, שטרייקען און אנדערע צאנקערייען. זענען אבער דא, צו אונזער אומגליק, פארטיי-רייסערייען וואס שטעלען אין געפאהר די אומגעוואוינליך-גינסטיגע ענטוויקלונג.

די יודישע שטאט בויט זיך און וואקסט פון טאג צו טאג; טויזענדער יודען קומען, יודען הודש און שמארקען אתנזעדע פאזיציעס און שאפען ביי'ט ארבייטס-מעגליכקייטען — פאר וואס זאל מען זיך נישט פערגינען אביסעל שמחה? איז אבער פערהאן א שטן איז דער פארם פון פארטייען — און אין דער סאמע מיט'ן שמחה פון פורים, אין צענטער פון תל-אביב, ברעכט אויס א געשלעג מיט שטיינער און אייזענס, און ווער ווייס מיט וואס דאס וואלט זיך איינגעענדיגט ווען די ענגלישע פאליציי וואלט זיך נישט אריינגעמישט. און נאך תל-אביב האט זיך אנגעהויבען א סדרה פון געשלעגען אין חדרה, רחובות, א. אז. וו. דער דאזיגער מצב ווארפט ממש א שרעק אויף דער קינפטיגער ענטוויקלונג.

און דערויף האט ד"ר ווייצמאן רעאגירט אין זיין רעדע אין תל-אביב. „די גרויסע וועלט" — האט ד"ר ווייצמאן ערקלערט — „ווייסט נישט, אז דער ענגלישער פאליציאנט איז די איינציגע שטיצע וואס האלט אב, עס זאל נישט ביי אונז אויסברעכען א בלוטיגער בירגער-קריג. וואלט זיך די גרויסע וועלט דערפון דערוואוסט, דאן שטייט אונזער גאנצע אנגעשטרענגטע ארבייט פון צעהנדליגער יאהרען אליין א גרויסער געפאהר. מען וועט אונז זאגען: יאהרען לאנג האט איהר אונז געמאכט פאראווארפען, אז מען גיט אייך נישט קיין שאנסען צו א נאציאנאלער אויפלעבונג אין אייער לאנד; איצט האבען מיר אייך די שאנסען געגעבען, און זעהט צו וואס איהר האט געבראכט".

„איהר יודישע איינוואוינער פון תל-אביב, ירושלים און חיפה, איהר זייט אלע קלוג און פאליטיקער, אבער איין זאך ווייסט איהר נישט וואס איז גוט בעוואוסט נישט נאר אין ענגלאנד, נאר אויך אין די באלקאן-לענדער. דארט ווייסט מען, אז ווען עס דראהט אנ'אויסערליכער געפאהר, הערען אויף די פארטיי-צאנקערייען. דאס יודענטום שטייט אין א שרעקליכער געפאהר אויף דער וועלט, און ביי אייך צעפלאקערען זיך אלס מעהר די פארטיי-רייסערייען".

צי וועלען זיינע ווערטער האבען א ווירקונג? דער פארטיי-יצר-הרע פון היינט איז אפשר גרעסער ווי אמאל דער יצר-הרע פון געטצען-דינעריי. אבער נישטא היינט די אנשי כנסת הגדולה פון אמאל, וואס זאלען קענען שחט'ן דעם יצר-הרע...

איש ירושלים.

‏„גאנץ לאדז רעדט

פון דעם רעקארד-פראגראם פון דעם פרעהליכסטען און ביליגסטען

קאבארעט

„TABARIN"

נארוטאוויטשא 20.

פון 5—9 א FIVE

און פון 10 ביז אין דער פריה

קאבארעט-דאנסינג

רעדוצירטע פרייזען!

Dr. Wołkowyski

4 ציגעל-גאס 4, טעל. 216-90

נעהמט אן אין הויט- און ווענערישע קראנקהייטען, מענער-שוועכע

אויפנאהם-שעה'ן פון 1-8 מיטאג און 5-9 אווענד

די דייטשען טוען זייער „הייליגע ארבייט"

פאריז, 28 (ספ. טעל.)

אין דער געגענד פון בארדא האט פאליציי געוועגדט די אויפמערקזאמקייט אויף דער טעטיגקייט פון צוויי מכלומרשטע אונגארן, וועלכע האבען פאטאגראפירט סטראטעגישע פונקטען לעבען דעם פארט לאפאליס. בעת דער רעוויזיע האט מען געפינען א רייהע קאמפראמעטירענדע דאקומענטען.

אין בארדא האט ווידער די פאליציי בעוועגדט די אויפמערקזאמקייט אויף דער פערדעכטיגער טעטיגקייט פון א געוויסען כעמיקער, וועלכער האט זיך אנגעגעבען אלס רומענער, און איז אין דער ווירקליכקייט א דייטש.

ים-רייזעס-מאנאפאל

ניו-יארק, 28 (ספ. טעל.

דער פרעזידענט רוזוועלט האט היינט אונטערגעשריבען א דעקרעט, אויפ'ן יסוד פון וועלכען אין דער צוקונפט, מוזען אלע אמעריקאנער סחורות, וואס ווערען פראדוצירט און ארויסגעפיהרט מיט דער הילף פון רעגירונגס-קרעדיטען, מוזען אריבערגעפיהרט ווערען אויף אמעריקאנישע שיפען.

ארטאפעדישער אנשטאלט

ארטעזען, גארסעטען, ארטאפעדישע אפאראטען אלער ארט, לייכטע פלאטפוס-איינלאגען געגען פיסשמערצען אלס נאך גיפס-אבדרוק.

Dr. med. Lubicz u. Villy Simonović

פיעטריקאווער 119, טעל. 231-81.

זי איז געוועזן זעהר יונג

(סקיצע)

פון לאלא קויפמאן

אננאַ'ן איז שוין לאנג אלצדינג במאס געווארען אין איהר פאטערס הויז; די שטיפמוטער — א הויכע פרוי מיט א בארגיגען בוזעם און מיט אנ'אייביג-זיי-סען שמייכעלע אויף די ליפען; די יונגערע ברידער — טומעלדיגע און דער פאטער אליין — א שוואכער, כאראקטערלאזער מענש, וואס באמקעט כסדר אלער מעה צו און שפארט קיינמאל קיינעם נישט איבער.

אמאל האט אננא ליב געהאט דעם פאטער איה רעכט און זי איז צו איהם געווען שטארק צוגעבונדען, אבער זייט צווייטע היירעט איין א יאהר ארום נאך איהר מוטערס טויט, אננא איז דאן אלט געווען זעכצעהן יאהר) — האט זי מיטאמאל אפגעשטויסען פון איהם.

זי האט צו איהם דערפיהלט נישט בלויז א פיינטשאפט, אנ'אפגעריסענקייט, נאר אפילו עפעס א מין פעראכטונג, א דערווידערקייט, כמעט אנ'עקעל, ווייל די שטיפמוטער כאטש נישט געווען אזא הויכע און דיקע, מיט אזא בארגיגען בוזעם!...

און אננא'ן איז געקומען אויף דעם זכרון איהר צארטע, איידעלע, דינע מוטער, און מיט ביטערקייט אין הארצען האט זי געטראכט:

— ווען די מאמע וואלט דאס געזעהען!..

איז אבער די שטיפמוטער, אין געגענזאץ צו די אנגענומענע פארשטעלונגען וועגען שטיפמוטערס בכלל, דווקא געווען צערטליך, שטיל און זיס, אננאן האט זי גערופען נישט אנדערש ווי פערצויגען: „אננעלע" און זי האט, דאכט זיך, א ביסעל מורא געהאט פאר איהר, אבער אננא האט די שטיפמוטער נישט געקאנט פערטראגען.

בל-זמן אננא איז געגאנגען אין אוניווערזיטעט האט זי געהאט א בעשטימטען ציל — ענדיגען. אבער אז זי האט שוין געענדיגט דעם שטודיום איז פאר איהר מיטאמאל אויסגעוואקסען א פראגע: וואס זשע טוט מען ווייטער?

זי איז דאן אלט געווען צוויי-און-צוואנציג יאהר און קיין בעזונדערס שעהנע איז זי נישט געווען.

פון איהרע טומעלדיגע חברטעס און זייערע כתנים האט זי בעטרייבט ווי פון נישט-גוטע.

מיט מאריסאן האט זיך אננא בעקענט זומער, וואס זי איז געקומען אויף צוויי וואכען, און גלייך פון ערשטען אנבליק האט איהר ווי אמיצער א געזאגט אויפ'ן אויער: — דאס איז ער!..

דאס איז ער, יענער, וועגען וועמען זי האט געטרוימט אין טונקעלע בין-השמשות-שעה'ן, איידער מען האט געמאכט ליכטיג: יענער, וועמעס אנבליק זי האט געזעהען אין דער לבנה-שיין פון זומער-נעכט...

זי האט זיך פערליבט פון דעם ערשטען בליק פלאם-פייערדיג און ליידענשאפטליך. זי האט אבער אליין נישט געוואוסט וואס עס טוט זיך מיט איהר. זי האט פערלאנגט בלויז איין זאך — פערבלייבען דארט וואו מאריס איז.

זי איז פערבליבען נאך צוויי וואכען אין דארף און די דאזיגע טעג האבען אינגאנצען איבערגעמאכט איהר לעבען.

זי האט זיך דערוואוסט וועגען א סך זאכען, וואס פריהער האט זי דאס נישט געוואוסט. זי האט זיך בעקענט מיט דעם פלאטער פון א הייסער האנט, מיט דער בעריהרונג פון א שטעכיגער מענערשער באק, מיט דעם טעם פון די ערשטע קושען...

שפעט אין דער נאכט פלעגט זי זיך אומקעהרן צוריק צו זיך א פערחלומטע, ווי אין שלאף, ווי א נאכט-וואנדערין, איהר האט זיך געדאכט אז די גאנצע ערד האט זיך פלוצלונג אוועקגעלעגט צו איהרע פיס און זי, אננא, הערשט און קיניגט איבער אלץ און אלעמען. ס'האַרץ איז געווען אזוי פיל מיט'ן בייזע געפיהלען, אז עס האט זיך געדאכט — אט באלד ווערט עס צוריסען אויף שטיקער. נישט וויסענדיג מיט וואס צו פערגרינגערען די גרויסע פרייד איהרע, האט אננא אין איינזאמקייט צודריקענדיג די הענט צום הארצען געשעפטשעט:

— מאמע!... מאמע!... מאמע!...

אז זי איז צוריקגעקומען אין שטאט אריין, צו זיך אהיים, האט אננא דערפיהלט אז זי קען לענגער נישט פערבלייבען אין פאטער'ס הויז. עס איז איהר דא געווען אזוי ענג, אז אפילו די ווענט האבען זי געדריקט. נאך דעם ליכטיגען און פרייען דארף האבען איצט די צימערען אין פאטערס הויז אויסגעזעהן נאך קלענער און פינסטערער ווי פריהער, און די שטיפמוטער — נאך מעהר צופלאסען און פעט-לייביג ...

מיט מאריסען איז ביי איהר נאך קיין זאך נישט געווען בעשלאסען; עס איז בלויז געווען אפגעמאכט ביי זיי אז זיי האבען זיך ליב. אננא האט איצט געלעבט נאר דערמיט, וואס זי פלעגט שטענדיג טראכטען פון איהם, דערמאנען זיך אן איהם. פאר איהרע אויגען איז געשטאנען זיין הויכע פיגור, אין אנגעצויגענע רייט-הויזען און מיט א רייטעל אין די הענט (מאריס פלעגט פאהרען רייטענדיג אויף א פערד) איז דארף זייענדיג לעבען איהם, פלעגט זיך איהר דער קאפ פערדרעהען; עס האט זיך איהר געדאכט, אז פון איהם גייט ארויס עפעס א מין ריח, וואס פערשיכורט.

מאריס האט בעשלאסען צו בעזוכען אננאן אין א חודש ארום אין שטאט — און מיט אט די טרוימען האט אננא אצינד געלעבט. ביי זיך אין געדאנק האט זי געפיהרט גאנצע געשפרעכען מיט איהם. דאס הארץ, אנגעפילט מיט גליק, האט געגאסט און וועה-געטאן; עס איז אבער נישט געווען מיט וועמען צו טיילען זיך און וועמען צו פערטרויען איהרע פריידען און לייַדען, האט אננא איהם אנגעשריבען א בריף, הערנאך — נאך איינעם, זי האט אויסגעגאסען אין די בריף די גאנצע ליבע איהרע, ווי זי גארט און לעכצט און בענקט פון ליבע צו איהם און אז ס'איז נישט פאראן דער קרבן, וואס זי וואלט נישט געבראכט פון זייַנעטוועגען...

פערשטייט זיך, זי האט נישט געקענט זעהען יענעם שמייכעל, מיט וועלכען מאריס האט געשמייכעלט לייענענדיג איהרע בריף. ס'איז איהם נישט דאס ערשטע מאל צו בעקומען אזעלכע בריף פון מיידלעך! איהרע בריף זענען אבער געווען אזעלכע פייערדיגע און פאעטישע אז ער' האט זיי נישט פערניכטעט, נאר בעהאלטען אין דער קעשענע פון זיינע רייט-הויזען, כדי צו ווייזען זיי א חבר זייַנעם, בערימען זיך פאר יענעם.

עס איז שוין לאנג אנגעקומען דער הערבסט, אננא האט ארומגעשפרייזט איבער די צימערען, אז אויסגעצערטע, א פערווארלאזטע, ווי א שאטען האט זי זיך שווייגענדיג געשארט פון ווינקעל צו ווינקעל.

— כאטש א גלאז מילך טרינק אויס, אננעלע.

— האט זיך געבעטען די שטיפמוטער.

— וואלסט בעדארפט אריינגעהן צו א דאקטאר, זעה, ווי שלעכט דו קוקסט אויס.

— יא, יא, געה אריין צו א דאקטאר, אננא!..

אזוי בעט מען זי, אננאן, זי וויל אבער דערפון אפילו נישט הערען.

— אך, טשעפעט זיך אפ פון מיר! — רייסט זיך ביי איהר ארויס אומגעדולדיג, מיט אזא טימען אומעט, אז עס פאלט אזש א פחד אויף די ארומיגע. זי פערשליסט זיך ביי זיך אין צימער.

אפט געהט זי ארום איבער די גאסען, מיט א בעהאלטענער האפנונג, אז זי וועט איהם אפשר בעגעגענען.

און איינמאל האט זי איהם טאקע בעגעגענט, זי האט איהם דערקענט לויט דעם גאנג זייַנעם. זי איז געגאנגען צוזאמען מיט נאך עפעס א יונגענמאן, פון איבעראשונג און אויפרעגונג האט איהר אזש אויסגעפעהלט אטעם. ווען זי האט איהם אנגעיאגט, האט זי מיט א פערשטיקט קול ארויסגעשריגען:

— מאריס!

ער האט זיך אומגעקוקט אויף איהר מיט קאלטער האוונדערונג און איז געבליבען שטעהן. עס איז גאר ווען קענטיג אז ער' האט זי נישט דערקענט.

— מאריס!..

— פארדאן — — —

— מאריס! — האט זי אויסגעשטרעקט די הענט צו איהם.

— אך, דאס זענט איהר... כ'האב אייך נישט דערקענט...

און אנגעבומען זי אונטערן ארעם, האט ער זיך ענטשולדיגט פאר זיין חבר, און האט זי צוגעפיהרט צו עפעס א הויז און געבומען שבעל הערען:

— ווי שעהמט איהר זיך נישט, אננא, מאכען סצענעס אין מיטען דער גאס! ס'איז מאדנע איהר זענט. וואס איז? וואס איז דען געשעהן, וואס? נו, געשטיפט אביסעל... זומער... א פלירט... צו וואס און וואס בעהמען עס אזוי ערנסט?... צו וואס שרייבט איהר מיר אזוי פיל בריף? איהר קענט נישט דאס לעבען, אננא. דאס לעבען — — —

אננא האט עפעס נישט אינגאנצען פערשטאנען דאס. וואס ער האט גערעדט, איין זאך אבער האט זי יא פערשטאנען; אז זי האט איהם געפונען, און איהם ווידער פערלוירען אויף איביג. ווי דורך א חלום האט זי געזעהן, ווי ער האט העפליך אונטערגעהויבען דעם הוט פאר איהר און אוועקגעשפאנט מיט זיין חבר.

איז געגאנגען א פערגליווערטע איז אננא צוריקגעגאנגען אהיים און ערשט ווען זי האט דערזעהן די בעקאנטע צימערען, וועלכע זי האט אזוי נישט ליב געהאט האט זי נאך מיט א מעהר שארפען, שניידיגען ווייטאג בעגריפען דאס, וואס איז מיט איהר פארגעקומען. די פיס האבען זיך איהר עפעס ווי אונטערגעהאקט, און זי וואלט זיכער אומגעפאלען ווען די שטיפמוטער וואלט זי נישט אונטערגעכאפט.

אננא האט נישט געוויינט, וויפיל צייט עס איז אריבער, זינט יענעם אנפאל, מיט וועלכען עס האט זיך געענדיגט איהרע האפנונגען אויף ליבע און גליק, ווען זי האט זיך אויפגעכאפט, האט זי זיך דערזעהן אין בעט און זי האט דערפיהלט א ריח פון עפעס א מעדיצין, די פערוויינטע שטיפמוטער האט איהר געגלעט דעם קאפ און געצערטעלט.